

Załącznik do uchwały nr
XLIV/1122/21
Rady Miejskiej Wrocławia
z dnia 16. 09. 2021 r.

**ZAŁOŻENIA POLITYKI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ**
Wrocławia na rok budżetowy 2022

W R O C Ł A W

WSTĘP

Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2022 zostały opracowane w sytuacji sporej niepewności, co do rozwoju pandemii i jej konsekwencji dla życia społecznego, gospodarki i finansów Wrocławia. Plany na rok 2022 odzwierciedlają zrewidowane, bądź wzmocnione m.in. na skutek pandemii podejście do różnych aspektów życia społecznego i gospodarczego, szczególnie zdrowia, bezpieczeństwa czy transformacji cyfrowej. Wiemy już, że czeka nas głęboka refleksja nad układem urbanistycznym miast. Lockdown uzmysłowił wszystkim znaczenie otwartych przestrzeni zielonych, istotnych dla bezpiecznego spędzania czasu, jak również utrzymania kondycji i dobrego zdrowia fizycznego oraz psychicznego. Zapewne zmieni się myślenie o przestrzeni, a zachowanie dystansu społecznego jeszcze długo może determinować relacje międzyludzkie. Odpowiedzią na powyższe wyzwania są prace nad zmianą *Studium kierunków i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego Wrocławia*.

W 2022 r. realizowanych będzie wiele działań łagodzących skutki pandemii Covid-19, dedykowanych dzieciom i młodzieży, jak i tych przeznaczonych dla seniorów. Będą kontynuowane wieloletnie programy profilaktyki zdrowotnej, aktywizacji społecznej i wsparcia socjalnego.

W obszarze infrastrukturalnym swój ciąg dalszy będą miały duże projekty w zakresie komunikacji, mobilności oraz inwestycji osiedlowych realizowanych we współpracy z mieszkańcami.

Wrocław nie rezygnuje z aspiracji bycia miastem neutralnym dla klimatu. W 2022 r. prowadzony będzie monitoring realizacji Planu adaptacji Wrocławia do zmian klimatu. Corocznie zbierane i analizowane będą dane w celu prezentacji zmian w oparciu o przyjęte wskaźniki monitorowania. Władze Wrocławia rozpoczną także proces wdrażania OZE (odnawialnych źródeł energii) w obiektach będących własnością miasta, a także przystąpią do wykonania strategicznej mapy hałasu. Kontynuowany będzie proces wymiany, w budynkach mieszkalnych, źródeł ciepła na paliwa stałe na ogrzewanie niskoemisyjne.

W celu poprawy dostępności mieszkańców do zieleni utrzymane zostaną liczne zadania w zakresie zagospodarowania terenów zieleni, w tym opracowanie strategii rozwoju terenów zieleni dla poszczególnych osiedli.

Pandemia przyspieszyła transformację cyfrową w każdej dziedzinie życia, a trend ten będzie się jeszcze pogłębiał. Jednym ze strategicznych zadań zaplanowanych na 2022 r. jest wdrażanie Programu transformacji cyfrowej Urzędu Miejskiego Wrocławia i miejskich jednostek organizacyjnych na lata 2021-2027. W tym obszarze kontynuowane będą prace nad rozwijaniem miejskich aplikacji oraz poszerzaniem zakresu e-usług dla mieszkańców. Ważnymi działaniami są też zadania dotyczące cyfryzacji odpowiedzialnej społecznie.

Partycypacja społeczna to nieodłączny element zarządzania Wrocławiem. W 2022 r. wrocławianie ponownie zdecydują, na co zostaną przeznaczone fundusze z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Realizowane będą także programy takie jak: Fundusz osiedlowy czy Mikrogranty wspierające inicjatywy lokalne, promowana będzie działalność Centrów Aktywności Lokalnej (CAL).

W nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym znalazły się szczegółowe regulacje dotyczące sporządzania strategii rozwoju gminy. Jej nowym istotnym elementem jest model struktury funkcjonalno-przestrzennej. W celu dostosowania strategii rozwoju Wrocławia do nowych przepisów prawnych, jak również wzmocnienia w jej treści aktualnych wyzwań stojących przed miastem podjęto prace nad opracowaniem nowego dokumentu. W 2022 r. zostaną

przygotowane kompleksowe analizy i opracowania oraz przeprowadzone będą konsultacje społeczne.

Przy opracowaniu *Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2022* przyjęto zasadę spójności z dokumentem długookresowym *Strategia Wrocław 2030*. Zastosowano zasadę kontynuacji, a zadania zawarte w dokumencie (podobnie jak w *Założeniach polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2021*) zgrupowano, wzorem *Strategii Wrocław 2030*, w **7 priorytetach**.

Priorytet 1 – mobilność. W tym priorytecie umieszczono zadania dotyczące budowy nowych tras komunikacji miejskiej (tramwajowych i tramwajowo-autobusowych), połączeń drogowych, inwestycji przeznaczonych dla ruchu rowerowego i pieszo-rowerowego, a także zadania z zakresu podnoszenia jakości taboru transportu zbiorowego oraz rozbudowy Systemu Zarządzania Ruchem.

Priorytet 2 – jakość środowiska i przestrzeni miejskiej. Znajdziemy tutaj przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska, zrównoważonej gospodarki wodami opadowymi i odpadami. Do tego priorytetu zakwalifikowano także działania dotyczące zagospodarowania przestrzennego, dbałości o ład przestrzenny, rewitalizacji oraz odnowy zasobu mieszkaniowego i zabytków. Działania dotyczące zwiększania powierzchni terenów zieleni miejskiej, konsekwentnej rewaloryzacji i rewitalizacji istniejących założeń zieleni, nasycania zielenią istniejących obiektów poprzez nasadzenia zieleni.

Priorytet 3 – przedsiębiorczość. To zadania na rzecz rozwoju gospodarczego miasta – wspieranie i animowanie wrocławskiego ekosystemu startupowego, promocja gospodarcza miasta i aglomeracji wrocławskiej, inicjowanie współpracy przedsiębiorstw społecznych i biznesu.

Priorytet 4 – gospodarka kreatywna i innowacyjna powiązana z nauką. W tym priorytecie umieszczono zadania dotyczące innowacyjności wrocławskiej edukacji - projekty wspierające rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów oraz ich kluczowych kompetencji w ramach Wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych - *Promovere Talenta czy Program Wrocławska edukacja po pandemii*.

Priorytet 5 – zdrowi i aktywni mieszkańcy. To przedsięwzięcia z zakresu ochrony zdrowia, pomocy społecznej, promowania aktywności fizycznej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Priorytet 6 – miasto otwarte. W tym priorytecie znajdziemy m.in. przedsięwzięcia, które mają na celu promowanie atrakcji turystycznych i wzmacnianie potencjału kulturalnego Wrocławia, zachęcające do studiowania i podjęcia pracy we Wrocławiu. Umieszczono tutaj także projekty edukacyjne z zakresu przeciwdziałania postawom nacjonalistycznym i ksenofobicznym, kształtowania tolerancji i szacunku, wspierania idei samorządności i promowania inicjatyw obywatelskich, programy na rzecz wsparcia aktywności, edukacji oraz przedsiębiorczości w środowiskach wrocławskich seniorów czy budowanie społeczeństwa obywatelskiego opartego na solidaryzmie międzypokoleniowym.

Priorytet 7 – Governance. W tym priorytecie umieszczono m.in. zadania z zakresu zarządzania miastem, podnoszenia jakości świadczonych mieszkańcom usług, transformacji cyfrowej, współpracy samorządu ze środowiskiem akademickim.

STRUKTURA DOKUMENTU

Układ przedsięwzięć zawartych w dokumencie oparty jest na siedmiu priorytetach sformułowanych w *Strategii Wrocław 2030*. Poniższy schemat (tabela) ilustruje budowę dokumentu. Priorytety umieszczono w kolumnach pionowych. Strukturę poziomą tworzą obszary tematyczne (14), do których zostały przydzielone przedsięwzięcia w każdym z priorytetów. Tabela ilustruje liczbę zadań i ich rozmieszczenie w ramach poszczególnych priorytetów i obszarów. W kolejnych rozdziałach dokumentu zamieszczono szczegółowy wykaz zadań. Każdemu priorytetowi poświęcono osobną część, poprzedzoną krótkim wprowadzeniem.

NAZWA OBSZARU	PRIORYTETY							RAZEM
	I Mobilność	II Jakość środowiska i przestrzeni miejskiej	III Przedsiębiorczość	IV Gospodarka kreatywna i innowacyjna powiązana z nauką	V Zdrowi i aktywni mieszkańcy	VI Miasto otwarte	VII Governance	
Transport i łączność	15							15
Gospodarka mieszkaniowa		3						3
Działalność usługowa		12	9					21
Administracja publiczna						5	24	29
Promocja						6		6
Bezpieczeństwo publiczne							2	2
Oświata i wychowanie				1	1	3	1	6
Szkolnictwo wyższe i nauka		1		2		8		11
Ochrona zdrowia					15			15
Pomoc społeczna					10	7	1	18
Rodzina/Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej					5			5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		23						23
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego						14		14
Kultura fizyczna					3			4
RAZEM	15	39	9	4	34	43	28	172

PRIORYTET 1 – MOBILNOŚĆ

Mimo spadku dochodów Miasta, władze Wrocławia zapewnią w 2022 r. finansowanie przyjętego wcześniej planu inwestycyjnego w zakresie mobilności. Kontynuowane będą przedsięwzięcia inwestycyjne, dążące do poprawy bezpieczeństwa, komfortu i szybkości podróży realizowane przy udziale funduszy europejskich takie jak: trasa autobusowo-tramwajowa (TAT) na Nowy Dwór, trasa tramwajowa do Popowic, rozbudowa Systemu Zarządzania Ruchem oraz (bez wsparcia unijnego), takie jak: przebudowa mostów Chrobrego oraz prace przygotowawcze i projektowe dla budowy nowej trasy tramwajowej na Swojczyce. W celu obsługi nowych tras komunikacji zbiorowej, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne planuje zakup (przy udziale funduszy europejskich) nowoczesnych niskoemisyjnych środków transportu. W 2022 r. kontynuowane będą także prace przy budowie Alei Wielkiej Wyspy, budowie Osi Zachodniej oraz, w ramach Programu inicjatyw lokalnych, budowie nawierzchni ulicy Motylkowej i Stoszowskiej.

We Wrocławiu od lat realizowany jest Wrocławski Program Pieszy i Rowerowy, który zakłada budowę na terenie miasta zielonych korytarzy przeznaczonych dla pieszych i rowerów, nowych tras rowerowych (wraz z budową chodników i infrastruktury towarzyszącej). Powszechność użytkowania rowerów łączy się z koniecznością powstawania nowych miejsc do ich parkowania. Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom, w 2022 r. na terenach wrocławskich osiedli będą realizowane nowe parkingi rowerowe. Wszystkie te działania mają zachęcać wrocławian do korzystania ze środków transportu innych niż samochód (szczególnie spalinowy) i realizacji celu władz Wrocławia, jakim jest obniżenie wskaźnika podróży samochodowych (udział podróży samochodowych w stosunku do wszystkich podróży) w mieście do poziomu nie przekraczającego 35%.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet I - MOBILNOŚĆ WROCLAWIAN	
OBSZAR 1 – TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój transportu zbiorowego • Budowa kluczowych połączeń drogowych • Wzmoczenie ruchu rowerowego i pieszego • Polityka parkingowa 	
1.	Rozbudowa Systemu Zarządzania Ruchem we Wrocławiu Projekt obejmuje: rozbudowę systemu sterowania ruchem, rozbudowę narzędzi informatycznych.
2.	Realizacja programu poprawy stanu technicznego obiektów inżynierskich W ramach zadania realizowane będą m.in. przebudowa mostów Pomorskich, mostu Zwierzynieckiego i Uniwersyteckiego.
3.	Realizacja programu inicjatyw lokalnych Zadania realizowane są z częściowym udziałem finansowym mieszkańców, którzy (w ramach inicjatyw lokalnych) mogą wносить propozycje zadań publicznych. Realizacji zadania polega na opracowaniu dokumentacji projektowej budowy, bądź przebudowy dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą i oświetleniem. Na 2022 r. planowana jest do realizacji m.in. ulica: Motylkowa i Stoszowska.
4.	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji we Wrocławiu – Etap III Budowa trasy tramwajowej wzdłuż ul. Popowickiej, Starogrobłowej, Długiej (od ul. Milenijnej do ul. Jagiełły - 3,8 km) wraz z przebudową wiaduktu nad ul. Długą oraz budową zintegrowanego węzła tramwajowo-kolejowego Wrocław-Popowice.
5.	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji we Wrocławiu – Etap IV Zakres projektu obejmuje przebudowę mostów Chrobrego oraz kontynuację prac przygotowawczych i projektowych dla budowy nowej trasy tramwajowej na Swojczyce.
6.	Budowa wydzielonej trasy tramwajowo-autobusowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia Budowa wydzielonego korytarza tramwajowo-autobusowego (ok. 6 km) przeznaczonego zarówno dla nowych linii tramwajowych, jak i linii autobusowych obsługujących Nowy Dwór i okoliczne osiedla.
7.	Niskoemisyjny transport publiczny we Wrocławiu Zakup, przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, nowego i przyjaznego dla osób o ograniczonej sprawności, taboru. Zakup, dofinansowywany z funduszy unijnych oraz innych źródeł zewnętrznych, ma służyć m.in. obsłudze nowych tras.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet I - MOBILNOŚĆ WROCŁAWIAN	
8.	<p>Wrocławski Program Tramwajowy</p> <p>Projekt zakłada kontynuację analiz związanych z realizacją programu, nie tylko w zakresie realizacji inwestycji i analiz wstępnych związanych np. z wariantowymi przebiegami, ale także usprawnień organizacyjnych i taryfowych.</p>
9.	<p>Budowa Alei Wielkiej Wyspy we Wrocławiu</p> <p>Aleja Wielkiej Wyspy połączy ul. Krakowską z ul. Mickiewicza. Trasa będzie miała długość 3, 8 km oraz po jednym pasie w każdym kierunku.</p>
10.	<p>Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94</p> <p>Projekt obejmuje budowę alei Stabłowickiej od Osi Inkubacji do ul. Kosmonautów oraz przebudowę ul. Kosmonautów (od ul. Fieldorfa do Nowych Żernik) wraz z niezbędnymi obiektami inżynierskimi. Łącznie w wyniku realizacji zadania powstanie 3, 9 km dróg.</p>
11.	<p>Realizacja Programu Ruchu Pieszego i Rowerowego</p> <p>W ramach zadania realizowane są nowe trasy rowerowe, ciągi piesze, chodniki oraz infrastruktura towarzysząca. Wszystkie te przedsięwzięcia mają na celu zapewnienie ciągłości i spójności powiązań pieszych i rowerowych, powiązania w centrum i połączenia osiedli z centrum oraz zapewnienie komfortu przemieszczenia się pieszych i rowerzystów.</p>
12.	<p>Stworzenie zielonych korytarzy pieszo-rowerowych</p> <p>Planuje się stworzenie systemu zielonych tras pieszo-rowerowych, które połączą wszystkie ważniejsze obszary miasta i prowadzone będą przede wszystkim wzdłuż linii kolejowych. Mają stanowić wygodną - przyjazną dla wszystkich użytkowników - infrastrukturę pieszo-rowerową wzbogaconą o zielen, będącą jednocześnie elementem zielonej infrastruktury miasta.</p>
13.	<p>Monitoring Wrocławskiej polityki mobilności oraz Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej</p> <p>Działanie polega na corocznym zbieraniu i analizie danych oraz prezentacji zmian związanych z realizacją strategicznych dokumentów miasta w zakresie zrównoważonej mobilności w oparciu o przyjęte wskaźniki monitorowania.</p>
14.	<p>Promocja do wewnątrz czyli promowanie mobilności, komunikacji miejskiej, polityki transportowej miasta</p> <p>Celem zadania jest wzmocnienie przekazu skierowanego do mieszkańców dotyczącego możliwości korzystania z inwestycji miejskich związanych z transportem i zrównoważoną mobilnością.</p>
15.	<p>Parkingi rowerowe w miejscu zamieszkania</p> <p>Przewiduje się kontynuację projektu montażu bezpiecznych - zadaszonych i zamykanych parkingów dla rowerów, udostępnianych na zasadzie dzierżawy.</p>

PRIORYTET II – JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

Od ponad roku cały świat zmaga się z kryzysem wywołanym pandemią, ale znacznie poważniejszy jest rozwijający się od wielu lat kryzys klimatyczny. Miasta są obszarem szczególnie wrażliwym, w którym koncentrują się najpilniejsze współcześnie wyzwania, począwszy od niedoboru wody i złej jakości powietrza, po kryzysy gospodarcze i brak stabilności społecznej.

Nasilenie ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak powodzie, burze i fale upałów może mieć poważny wpływ na infrastrukturę miejską, chociażby na system transportu, systemy odwadniania i kanalizacji, a nawet na systemy dostaw żywności. Dlatego też władze Wrocławia za jedno ze strategicznych zadań uznały monitoring realizacji Planu adaptacji Wrocławia do zmian klimatu.

W kontekście zmian klimatu, fal gorąca i idącego w ślad za nimi obniżania się poziomu wód gruntowych coraz bardziej istotne stają się systematyczne, planowe i skuteczne gospodarowanie zasobem zieleni w mieście. Jest to niezbędne dla tworzenia wysp chłodu i retencji, a osiągnięta w ten sposób cyrkulacja wpływa m.in. na poprawę bezpieczeństwa mikrobiologicznego. W warunkach trwającego zagrożenia epidemicznego i zamknięcia wielu publicznych miejsc spędzania wolnego czasu, dostępność i jakość terenów zielonych stanowi i stanowić będzie istotny element profilaktyki zdrowia tak psychicznego, jak i fizycznego. Oprócz funkcji rekreacyjnej (czynnej lub biernej) i estetycznej, zieleń pełni również rolę społeczno-wychowawczą (ogrody przyszkolne, botaniczne i dendrologiczne). O potrzebie terenów zieleni w obszarach zurbanizowanych świadczy liczba głosów oddawanych każdego roku na projekty dotyczące zieleni w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Działania Miasta są ukierunkowane na zwiększanie powierzchni terenów zieleni miejskiej poprzez realizacje inwestycji, zagospodarowania terenów niedostępnych i niedostosowanych do użytkowania oraz poprzez realizacje zadań bieżących, w tym realizację planu nasadzeń na nowych terenach oraz istniejących obiektach. Dodatkowo realizowana jest rewitalizacja istniejących założeń zieleni, modernizacja pod względem rekreacyjnym oraz w celu zwiększenia atrakcyjności terenów pod względem aktywności sportowej wśród zieleni.

W celu poprawy jakości powietrza w mieście kontynuowana będzie realizacja programów wymiany źródeł ciepła na paliwa stałe na ogrzewanie niskoemisyjne, wprowadzanie alternatywnych źródeł energii (OZE) na terenach obiektów będących własnością Miasta, monitoring wdrażania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, usuwanie z obiektów azbestu. Wprowadzenia istotnych zmian, aby w czasie pandemii i po jej wygaśnięciu, utrzymać wysoką jakość życia mieszkańców oraz dobre warunki rozwoju przedsiębiorstw wymaga również miejska przestrzeń. Wśród strategicznych przedsięwzięć znalazły się prace nad zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia, których celem jest dostosowanie dokumentu do zmieniającej się rzeczywistości, zarówno w zakresie jakości życia mieszkańców, jak i konsekwencji pandemii. W celu wzmocnienia wielofunkcyjnego potencjału osiedli realizowany będzie program Multizones. Kontynuowane będą zadania w zakresie rewitalizacji zasobu komunalnego, wsparcia prac konserwatorskich przeprowadzanych w obiektach zabytkowych, wdrażania wrocławskich standardów dostępności przestrzeni miejskich.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
PRIORYTET II - JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
OBSZAR 2 - GOSPODARKA MIESZKANIOWA <ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja miasta 	
16.	<p>Gminny Program Rewitalizacji dla Wrocławia</p> <p>Kontynuacja prac nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR).</p>
17.	<p>Program rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego</p> <p>W ramach programu realizowane będą: 1) modernizacje mieszkań - zmiana struktury i sposobu użytkowania, 2) roboty budowlane w budynkach komunalnych polegające na remoncie dachu, elewacji, balkonów, klatki schodowej, remoncie lub wymianie instalacji sanitarnych, elektrycznych, zmianie systemu ogrzewania z piecowego na sieciowe (tam gdzie pozwalają na to warunki techniczne) oraz likwidacja istniejących, wspólnych sanitariatów znajdujących się poza lokalami mieszkalnymi i (w miarę możliwości technicznych) wykonanie ich w obrębie lokali mieszkalnych, 3) kompleksowe zagospodarowanie wewnątrz podwórzowych: niwelacja terenu, odwodnienie, oświetlenie, organizacja miejsc postojowych, organizacja miejsc składowania odpadów, budowanie placów zabaw i terenów rekreacyjnych, zagospodarowanie terenów zieleni oraz pielęgnacja zieleni.</p>
18.	<p>Wsparcie prac konserwatorskich przeprowadzanych w obiektach zabytkowych</p> <p>Zadanie polega na dofinansowaniu remontów obiektów objętych ochroną konserwatorską, dotyczy następujących grup zabytków: obiektów należących do organizacji pozarządowych i wspólnot mieszkaniowych oraz obiektów z wystawy WUWA (Wohnung und Werkraum w 1929 r.) usytuowanych na terenie dzielnicy Dąbie. W ramach zadania zlecane jest także przygotowanie dokumentacji służącej realizacji dofinansowań oraz umożliwiającej obejmowanie obiektów i obszarów ochroną (kilkadziesiąt umów i zamówień na opinie, ekspertyzy, karty ewidencyjne, wypisy/wyrysy z ewidencji gruntów itp.).</p>
OBSZAR 3 - DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA <ul style="list-style-type: none"> • Dbłość o ład przestrzenny miasta • Generowanie i podnoszenie atrakcyjności przestrzeni publicznych 	
19.	<p>Prace nad zmianą <i>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia</i></p> <p>Celem zadania jest dostosowanie dokumentu Studium do zmieniającej się rzeczywistości, zarówno w zakresie jakości życia mieszkańców, jak i konsekwencji pandemii Covid-19.</p>
20.	<p>Podwyższenie poziomu ładu przestrzennego</p> <p>Sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowanie analiz urbanistycznych.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
PRIORYTET II - JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
Konstruowanie polityki przestrzennej na obszarze Wrocławia	
21.	Opracowanie koncepcji funkcjonalno-przestrzennej dla wybranych fragmentów miasta - diagnoza i ocena stanu zagospodarowania, ustalenie wytycznych kierunkowych zgodnych z polityką przestrzenną miasta.
Kontynuacja prac na rozwijaniem polityki rzecznej	
22.	Zadanie obejmuje: 1) opracowanie Mapy Koordynacyjnej lokalizowania obiektów pływających na gruntach pokrytych wodami oraz zagospodarowania obszarów nadrzecznych, 2) prace nad koncepcją systemu tramwaju wodnego we Wrocławskim Węźle Wodnym (teren Wrocławia) oraz na Odrze (obszar Aglomeracji Wrocławskiej), 3) współpracę w ramach prac rządowych nad rozwojem śródlądowych dróg wodnych oraz prac nad lokalizacją multimodalnego portu rzecznoego we Wrocławiu.
Edukacja przestrzenna	
23.	Upowszechnianie, podczas spotkań i dyskusji publicznych, wiedzy na temat procesu planowania przestrzennego, przybliżanie tej tematyki radnym osiedlowym.
Opracowanie koncepcji systemu przestrzeni publicznych w strukturze funkcjonalno-przestrzennej osiedli w celu aktywizacji ośrodków lokalnych	
24.	Stworzenie przestrzennej oferty terenów publicznych dla integracji społeczności lokalnych, tworzenia więzi sąsiedzkich i budowania tożsamości mieszkańców Wrocławia w ramach Osiedli Kompletnych - kontynuacja.
Program MULTIZONE - wzmocnienie wielofunkcyjnego potencjału osiedli	
25.	Kreowanie we Wrocławiu nowych wielofunkcyjnych obszarów tzw. MULTIZONES, w celu dostosowania przestrzeni i istniejącego zagospodarowania do aktualnych potrzeb społecznych, ekonomicznych i ekologicznych. Idea programu zakłada stworzenie przestrzeni wielofunkcyjnych, których uniwersalność i elastyczność wzbogacona jest o elementy kreujące indywidualność danego miejsca, realizując przy tym założenia wizji miasta kompaktowego, nakierowanego na aktywność mieszkańców i efektywne wykorzystanie przestrzeni.
Wrocławskie Standardy Dostępności Przestrzeni Miejskich	
26.	Koordynacja i monitorowanie wdrażania wytycznych dokumentu Wrocławskie Standardy Dostępności Przestrzeni Miejskich. Dokument przeznaczony jest dla inwestorów działających na terenie Wrocławia, zawiera wytyczne dostępności w zakresie: przestrzeni publicznych i ciągów pieszych, przejść dla pieszych, wyposażenia miejskich przestrzeni publicznych, przystanków komunikacji, miejsc postojowych i parkingów, terenów zielonych i rekreacyjnych, informacji wizualnej, dotykowej i głosowej.
Realizacja konkursu <i>Piękny Wrocław</i>	
27.	Przygotowanie i przeprowadzenie konkursu na najlepszą realizację architektoniczną. Konkurs organizowany wspólnie przez Prezydenta Wrocławia i Towarzystwo Miłośników Wrocławia.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
PRIORYTET II - JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
28.	<p>Poprawa estetyki przestrzeni publicznej w centrum staromiejskim we Wrocławiu poprzez realizację uchwały nr LVI/1465/14 RMW z dnia 10 kwietnia 2014 r. (Park Kulturowy)</p> <p>Celem utworzenia Parku Kulturowego jest kompleksowa ochrona przestrzeni publicznej o najwyższych wartościach architektonicznych, historycznych, zabytkowych i kulturowych oraz powstrzymanie degradacji tej przestrzeni, poprzez wprowadzenie przepisów ograniczających negatywne zjawiska, takie jak reklamy wielkoformatowe, reklamy o niskiej jakości, pozaklejane witryny, nielegalny handel, działalność erotyczna w lokalach gastronomicznych, graffiti na elewacjach nieruchomości. Zadania priorytetowe to m.in. usuwanie zabrudzeń/graffiti, usuwanie wyklejanek z witryn lokali użytkowych, likwidacja stojaków reklamowych, banerów czy stoisk nielegalnego handlu.</p>
29.	<p>Dbłość o podniesienie i utrzymanie poziomu atrakcyjności miejsc publicznych</p> <p>Kształtowanie przestrzeni publicznej skutkujące podniesieniem standardu i estetyki. Wybór miejsc, przygotowanie propozycji zagospodarowania, wzbogacenie o formy przestrzenne i elementy małej architektury poprzez konkurs, zlecenia opracowania koncepcji, negocjacje w celu pozyskania dzieł artystów.</p>
30.	<p>Odnowa wrocławskich osiedli</p> <p>Koordinacja działań z zakresu odnowy wrocławskich osiedli nieobjętych Gminnym Programem Rewitalizacji.</p>
OBSZAR 8 – SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA	
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości powietrza 	
31.	<p>Konkurs <i>Wrocławska Magnolia</i></p> <p>Konkurs skierowany jest do absolwentów wrocławskich uczelni, których prace magisterskie obejmują zagadnienia poprawy szeroko pojętej jakości życia wrocławian.</p>
OBSZAR 12 – GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości powietrza • Dostępność terenów zielonych i ochrona lasów • Zrównoważona gospodarka wodami opadowymi, ściekami i odpadami 	
32.	<p>Monitoring Planu adaptacji Wrocławia do zmian klimatu</p> <p>Działanie polega na corocznym zbieraniu danych, analizie i prezentacji zmian związanych z realizacją strategicznego dokumentu miasta w zakresie adaptacji do zmian klimatu w oparciu o przyjęte wskaźniki monitorowania.</p>
33.	<p>Wdrażanie OZE (Odnawialne Źródła Energii) na terenie obiektów miejskich</p> <p>Zadanie obejmuje wdrażanie OZE oraz zarządzanie energią w obiektach będących własnością miasta. Zadanie realizowane jest na podstawie wcześniej przeprowadzonych konsultacji rynkowych, które określają sposób realizacji zadania oraz inwentaryzację obiektów miejskich.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
PRIORYTET II - JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
34.	<p>Realizacja Programu Zielona Kultura</p> <p>Realizacja działań proekologicznych związanych z zielono-niebieską infrastrukturą, które mają za zadanie: zwiększenie odporności miasta na zmiany klimatu, zwiększenie lokalnego zagospodarowania wód opadowych, zwiększenie bioróżnorodności. Program skierowany jest do instytucji kultury wpisanych do rejestru instytucji prowadzonego przez Wydział Kultury Urzędu Miejskiego.</p>
35.	<p>Wykonanie strategicznej mapy hałasu Wrocławia</p> <p>Strategiczna mapa hałasu stanowić będzie podstawowe źródło danych wykorzystywanych do informowania społeczeństwa o zagrożeniach środowiska hałasem, opracowania danych dla państwowego monitoringu środowiska, aktualizacji programu ochrony środowiska przed hałasem, planowania strategicznego oraz planowania i zagospodarowania przestrzennego. Dokument będzie zawierał m.in. identyfikację i charakterystykę źródeł hałasu; wskazanie danych liczbowych dotyczących ludności narażonej na hałas; propozycje działań w zakresie ochrony przed hałasem i oszacowanie efektów planowanych działań.</p>
36.	<p>Miejski program wymiany źródeł ogrzewania</p> <p>Celem programu jest ograniczenie emisji i poprawy efektywności energetycznej budynków poprzez wymianę w mieszkaniach gminnych urzędów grzewczych na paliwa stałe na inne systemy grzewcze. W ramach kompleksowej termomodernizacji podejmowane są działania obejmujące: przyłączenie budynków do sieci ciepłowniczej, ich ocieplenie, wymianę okien i drzwi zewnętrznych na nowe o normatywnych właściwościach izolacyjności.</p>
37.	<p>Program wymiany źródeł ciepła na paliwa stałe na ogrzewanie niskoemisyjne-program dotacyjny Kawka plus i termo KAWKA</p> <p>Głównym założeniem programu jest dotowanie inwestycji polegających na likwidacji źródeł ciepła opalanych paliwem stałym i ich zamianę na ogrzewanie: gazowe, elektryczne, lekkim olejem opalowym, pompą ciepła, podłączenie do miejskiego ciepła lub do innych urządzeń wykorzystujących OZE. Dodatkowo w ramach programu udzielana jest dotacja na wymianę starych drewnianych okien jako wsparcie działań termomodernizacyjnych. Program skierowany jest do właścicieli oraz najemców lokali mieszkalnych i nieruchomości położonych na terenie Wrocławia.</p>
38.	<p>Kontynuacja Programu usuwania z terenu Wrocławia azbestu i wyrobów zawierających azbest</p> <p>Program usuwania azbestu jest istotnym w zakresie ochrony powietrza w związku z emisją włókien azbestowych. W ramach programu dokonywany jest demontaż wyrobów azbestowych użytkowanych w obiektach zlokalizowanych na terenie Wrocławia oraz transport i unieszkodliwienie wytworzonych odpadów azbestowych.</p>
39.	<p>Opracowanie strategii rozwoju terenów zieleni dla obszarów wrocławskich osiedli</p> <p>Zadanie polega na wypracowaniu strategii rozwoju terenów zieleni dla poszczególnych osiedli. Ma charakter społeczny, zakłada udział mieszkańców i Rad Osiedli na każdym etapie tworzenia dokumentu.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
PRIORYTET II - JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
40.	<p>Wrocławski program antysmogowy</p> <p>Głównym założeniem programu jest opracowanie i koordynacja działań podejmowanych przez miasto na rzecz poprawy jakości powietrza zarówno w zakresie ograniczenia emisji ze źródeł powierzchniowych (wymiana źródeł ciepła na ekologiczne) jak i działań naprawczych mających wpływ na ograniczenie emisji ze źródeł liniowych, w szczególności dotyczących przebudowy lub modernizacji dróg, czyszczenia ulic na mokro, wymiany taboru autobusowego na ekologiczny oraz zakup nowoczesnych tramwajów</p>
41.	<p>Doradztwo energetyczne</p> <p>Wrocławski model wsparcia mieszkańców w zakresie doradztwa energetycznego w formie działań bezpośrednich – działalność stacjonarnego punktu konsultacyjnego oraz pośrednich opartych na spotkaniach z mieszkańcami, wspólnotami mieszkaniowymi i administratorami budynków w tematyce wsparcia działań poprawiających efektywność energetyczną i poprawę jakości powietrza.</p>
42.	<p>Monitoring wdrażania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej oraz SECAP (Plan działań na rzecz zrównoważonej energii)</p> <p>Zadanie przewiduje inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych w ramach SECAP, monitoring wdrażania/realizacji nowych zadań w harmonogramie rzeczowo-finansowym, aktualizowanym cyklicznie w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na potrzeby realizacji nowych inwestycji (w przypadku finansowania ze środków UE) oraz udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości zgodnie z uchwałą.</p>
43.	<p>Realizacja Wrocławskiego programu kontroli liczebności komarów</p> <p>Głównym założeniem programu jest kontrolowane ograniczanie liczebności populacji komarów (larw i osobników dorosłych) poprzez stosowanie zintegrowanych metod (mechanicznych, biologicznych, chemicznych). Programem objęty jest obszar w granicach miasta Wrocławia.</p>
44.	<p>Realizacja Programu ograniczenia uciążliwości związanych z bytowaniem na terenie Wrocławia dzikich zwierząt</p> <p>Program obejmuje systematyczne ograniczanie liczebności populacji dzikich zwierząt w mieście poprzez odłowy lub odstrzały redukcyjne, działania doraźne w sytuacjach kryzysowych polegające na zleceniu prowadzenia całodobowego pogotowia interwencyjnego ds. dzikich zwierząt oraz zapewnienie profesjonalnej opieki weterynaryjnej i rehabilitacji dzikim zwierzętom pochodzącym z terenu Wrocławia, zapobieganie migracji dzikich zwierząt w głąb miasta m.in. poprzez współdziałanie z dzierżawcami obwodów łowieckich położonych na obrzeżach miasta.</p>
45.	<p>Zagospodarowanie terenów zieleni - realizacja zadań z Budżetu Obywatelskiego</p> <p>Zagospodarowanie terenów: Parku Henrykowskiego – etap I, Brochowskie skwery – etap II, Parku Mieszkańskiego, skwerów na Nadodrze, pasa drogowego ul. Żeromskiego (zazielenienie), przy ul. Potokowej – etap I, przy ul. Litewskiej, pod Pumptrack w Parku Mamuta, przy ul. Hubskiej.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
PRIORYTET II - JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
46.	<p>Zagospodarowanie terenów zieleni - realizacja zadań z Funduszu Osiedlowego</p> <p>Zagospodarowanie terenów: Parku Bieńkowskiego – budowa placu zabaw, skweru u zbiegu ulic Afgańska i Pakistańska, ulic na terenie Gądowa poprzez nasadzenie żywopłotów i montaż ławek, parku przy ul. Długosza – budowa oświetlenia, ulic na terenie osiedl Krzyki poprzez nasadzenia drzew, przy ul. Krośnieńskiej poprzez remont ciągu komunikacyjnego i budowę oświetlenia, terenów rekreacyjnych osiedla Osobowice przy ul. Osobowickiej i Osiedla Rędzin przy ul. Wędkarzy, parku na Swojczycach – opracowanie dokumentacji, zieleńca przy ul. Żernickiej/Objazdowej poprzez budowę oświetlenia, parku Andersa – opracowanie dokumentacji dla rewitalizacji parku, skweru przy ul. Stanów Zjednoczonych poprzez budowę oświetlenia, skweru ks. Szczepana Zielińskiego i przy ul. Arbusowej.</p>
47.	<p>Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej</p> <p>Celem zadania jest zwiększenie nasadzeń i ukwieceń na istniejących terenach zieleni miejskiej (parki, zieleńce oraz zieleń przyuliczna), zwiększenie bioróżnorodności, tworzenie nowych terenów zieleni miejskiej, poprawę estetyki miasta oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych, a także stworzenie lepszych warunków wypoczynku mieszkańców. W ramach zadania realizowane będą: dostawa drzew i krzewów ozdobnych, pnączy oraz usługa polegająca na sadzeniu i pielęgnacji drzew i krzewów ozdobnych, dostawa materiału roślinnego tj. kwiatów rabatowych, bylin, traw ozdobnych do obsadzeń kwietników i rabat na terenach zieleni miejskiej.</p>
48.	<p>Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie uwarunkowań merytorycznych formalno-prawnych, finansowych i własnościowych</p> <p>Formy ochrony przyrody istniejące na terenie Wrocławia dzielą się na: obszarowe fragment Parku Krajobrazowego Doliny Bystrzycy oraz obszary wchodzące w skład europejskiej sieci Natura 2000 a także obiektowe - 111 pomników przyrody (191 obiektów) i 2 użytki ekologiczne. Planuje się działania mające na celu wzbogacanie obszaru miasta w formy ochrony przyrody (na podstawie spełnionych warunków) oraz ujmowanie ich w ustawowy system ochrony.</p>
49.	<p>Nadzór nad istniejącymi formami ochrony przyrody - użytkami ekologicznymi pomnikami przyrody</p> <p>Zadanie realizowane w ramach nadzoru nad formami ochrony przyrody. Monitorowanie stanu zachowania elementów przyrody dla utrzymania ich we właściwym stanie, spełniającym warunki uznania za formy ochrony przyrody przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa ludzi i mienia.</p>
50.	<p>Opracowanie programu do zarządzania zielenią w zasobach Zarządu Zieleni Miejskiej (ZZM)</p> <p>Celem zadania jest stworzenie aplikacji, która będzie stanowiła narzędzie służące zbieraniu, scalaniu i ujednolicaniu informacji na temat zieleni w zasobie ZZM, a także sprawne nią zarządzanie począwszy od inwentaryzacji, poprzez zlecenie i odbiór prac. Elementem systemu będzie również obsługa placów zabaw pod kątem kontroli bezpieczeństwa, napraw, zapotrzebowania na nowe sprzęty, przeglądów technicznych, a także uzgodnienia w zakresie ochrony zieleni.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
PRIORYTET II - JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
51.	<p>Program dotacyjny <i>Złap deszcz</i></p> <p>Celem programu jest pomoc mieszkańcom Wrocławia w efektywnym gospodarowaniu wodą opadową na własnej posesji, jednocześnie ograniczając zużycie wody wodociągowej, jak również redukując ilość wody odprowadzanej przeciążoną miejską siecią kanalizacyjną. Program jest dedykowany mieszkańcom Wrocławia, wspólnotom oraz spółdzielniom mieszkaniowym posiadającym tytuł prawny do dysponowania nieruchomością, czyli właścicielom, współwłaścicielom i najemcom i daje możliwość uzyskania dofinansowania do wykonania przydomowych lub balkonowych systemów deszczowych w celu gromadzenia i wykorzystania wód deszczowych w miejscu opadu (m.in. ogrodów deszczowych, zbiorników naziemnych i podziemnych, studni chłonnych, itp.)</p>
52.	<p>Realizacja projektu <i>Lubię deszcz</i></p> <p>Projekt polega na prowadzeniu spotkań edukacyjnych z młodymi wrocławianami w celu zapoznania ich z możliwościami i sposobami zagospodarowania wód opadowych. Zajęcia z dziećmi są prowadzone w formule warsztatowej, dzieci razem z prowadzącym warsztat realizują wspólnie przyszkolne ogrody deszczowe.</p>
53.	<p>Program udostępniania kompostowników</p> <p>Celem programu jest edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowego kompostowania odpadów oraz promocja kompostowania odpadów na własne potrzeby. Kompostowniki są użyczane mieszkańcom posiadającym przydomowe ogródki oraz placówkom oświatowym. Urządzenia są użyczane na trzy lata, na podstawie umowy zawieranej z Gminą Wrocław. Po upływie trzech lat kompostowniki przechodzą na własność użytkownika.</p>
54.	<p>Realizacja Programu Rewitalizacja Zieleni, Nabrzeży i Wysp Odrzańskich</p> <p>Zadanie przewiduje opracowanie dokumentacji projektowych oraz realizację robót budowlanych w zakresie zagospodarowania terenów zieleni, w tym: rewitalizacja parku Lesława Węgrzynowskiego przy ul. Kolejowej – etap III, przebudowa mostka w parku Wschodnim, rozpoczęcie rewitalizacji skweru przy ul. Stawowej-Bogusławskiego, rewitalizacja ciągów komunikacyjnych w parku gen. M. Langiewicza, budowa toalet na terenie parków i zieleńców.</p>

PRIORYTET 3 – PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Pandemia COVID-19 zmieniła oblicze biznesu, zwłaszcza handlu i usług, choć są oczywiście branże, które nie odczuły specjalnie spadku zamówień, jak np. budownictwo czy sektor IT. Wśród szczególnie dotkniętych skutkami pandemii są m.in. centra handlowe, coraz częściej prognozowany jest powrót do łask lokali położonych przy ulicach handlowych. Ta okoliczność sprzyjać będzie wzrostowi atrakcyjności turystycznej i gospodarczej centrów miast i osiedli, a realizacja zaplanowanych działań mających na celu rozwój przedsiębiorczości, gospodarczego ożywiania Centrum Staromiejskiego i kreowania nowych centrów lokalnych z pewnością wzmocni powyższy kierunek. W 2022 r. kontynuowana będzie realizacja Programu Edukacja przedsiębiorczości, którego założeniem jest tworzenie we Wrocławiu większej liczby mikro, małych i średnich firm świadomych i konkurencyjnych w warunkach gospodarki rynkowej.

W 2020 r. Wrocław zdecydowanie poprawił swoją pozycję w raporcie Startup Ecosystem Rankings 2020, które jest kompleksowym badaniem ekosystemów startupów na świecie, przygotowywanym przez portal StartupBlink. Wrocław, w porównaniu do 2019 r., przesunął się w rankingu o 36 pozycji, zajmując 171. miejsce wśród 1000 ekosystemów startupowych z całego świata. W 2022 r. kontynuowane będą działania ukierunkowane na wspieranie i animowanie wrocławskiego ekosystemu startup'owego.

W rozwoju przedsiębiorczości uczestniczą także wrocławskie uczelnie. Celem Miejskiego Programu Wsparcia Partnerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz Sektora Aktywności Gospodarczej Mozart jest intensyfikacja współpracy uczelni wyższych z sektorem gospodarczym w zakresie rozwoju i aktywizacji rynku pracy.

Strategia rozwoju przedsiębiorczości została zapisana w dokumencie „Przedsiębiorczy Wrocław 2030”, przyjętym uchwałą nr XV/416/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. W 2022 r. ramach realizacji założeń dokumentu przewiduje się m.in. organizację cyklicznych spotkań z przedsiębiorcami, organizację konferencji i warsztatów promujących lokalną przedsiębiorczość, rozbudowę portalu informacyjnego o wrocławskiej przedsiębiorczości. Z uwagi na pandemię COVID-19 poszczególne cele strategii zostały już lub jeszcze zostaną odpowiednio zmodyfikowane, tak aby dostosować je do zmieniającej się na skutek pandemii rzeczywistości.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 3 – PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	
OBSZAR 3 - DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	
<ul style="list-style-type: none"> Działania na rzecz rozwoju gospodarczego i atrakcyjności przestrzeni publicznych 	
	<p>Inicjowanie współpracy przedsiębiorstw społecznych i biznesu / MŚP (mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa)</p>
55.	<p>Zadanie obejmuje promocję społecznej odpowiedzialności biznesu poprzez pokazywanie przykładów współpracy przedsiębiorstw społecznych z firmami działającymi w oparciu o tradycyjny model biznesu, wspieranie innowacji w przedsiębiorczości społecznej, współpracę w ramach Dolnośląskiego Inkubatora Integracyjnego działającego przy Wrocławskim Parku Technologicznym S.A., organizację giełd kooperacyjnych.</p>
	<p>Wspieranie i animowanie wrocławskiego ekosystemu startupowego</p>
56.	<p>Celem jest stworzenie sprawnie funkcjonującego miejskiego systemu wsparcia dla wrocławskich startupów poprzez możliwości kontaktu z mentorami, partnerami, inwestorami i klientami. Za cel przyjęto także poszerzanie wiedzy właścicieli i pracowników firm na temat przedsiębiorczości, możliwości uzyskania dotacji finansowych i innowacji. W ramach tej działalności organizowane są wydarzenia, warsztaty, panele dyskusyjne, powstają raporty, zbierane są dane oraz promowane są sukcesy wrocławskich mikro, małych i średnich przedsiębiorców.</p>
	<p>Realizacja Strategii Przedsiębiorczości Wrocław 2030</p>
57.	<p>Realizacja zadań wskazanych w dokumencie strategicznym Przedsiębiorczy Wrocław 2030, np. organizacja cyklicznych spotkań z przedsiębiorcami, organizacja konferencji i warsztatów promujących lokalną przedsiębiorczość, rozbudowa portalu informacyjnego o wrocławskiej przedsiębiorczości.</p>
	<p>Wzmacnianie potencjału gospodarczo-społecznego miasta poprzez projekty i działania wspierające rozwój przedsiębiorczości</p>
58.	<p>Podejmowanie działań zmierzających do stworzenia nowej jakości przestrzeni w centrum staromiejskim, przywrócenie funkcji gospodarczych osiedlom oraz kreowanie tzw. multizones, poszukiwanie wśród mieszkańców, przedsiębiorców i innych użytkowników porozumienia w zakresie kształtowania współodpowiedzialności za przestrzeń miejską, prowadzenie monitoringu branż, obserwacja zmian ich potencjału i struktury wynikającej z konsekwencji pandemii (w tym ich potrzeb i deficytów) oraz proponowanie działań inicjujących zmiany w kierunku realizacji zapisów strategii miejskich i dostosowania ich do rzeczywistości gospodarczej, działalność informacyjna i szkoleniowa na rzecz wrocławskich MSP, szczególnie dotycząca możliwości dostosowania się do nowej sytuacji gospodarczej, dla podniesienia ich świadomości biznesowej i przygotowania na zmiany zgodnie z nadchodzącymi trendami.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 3 – PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	
59.	<p>Wspieranie potencjału społeczno-gospodarczego miasta w zakresie dotyczącym osób z niepełnosprawnościami i osób starszych poprzez uruchomienie Integracyjnego Inkubatora Przedsiębiorczości Wrocławskiego Parku Technologicznego</p> <p>Kontynuacja działań (we współpracy z Wrocławskim Parkiem Technologicznym, jednostkami miejskimi oraz podmiotami gospodarczymi) dotyczących organizacji, wyposażenia i obsługi Centrum Informacji oferującego doradztwo z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, udzielającego pomocy pracodawcom zamierzającym ich zatrudnić.</p>
60.	<p>Wzrost konkurencyjności lokalnego handlu w oparciu o walory regionalne, turystyczne i historyczne</p> <p>Ożywianie centrum staromiejskiego poprzez cykliczne wydarzenia o charakterze jarmarków - w tym m.in. Bożonarodzeniowego oraz Świętojańskiego - oferujących mieszkańcom i turystom gamę różnorodnych produktów, w tym rękodzieła, produktów spożywczych i oryginalnych pamiątek; budowanie marki i podnoszenie jakości handlu usług we wrocławskich halach i na targowiskach.</p>
61.	<p>Realizacja Programu <i>Edukacja przedsiębiorczości</i></p> <p>Celem jest tworzenie we Wrocławiu większej liczby mikro, małych i średnich firm świadomych i konkurencyjnych w warunkach gospodarki rynkowej oraz promowanie kultury przedsiębiorczości jako pożądanej kompetencji na rynku pracy. W ramach zadania realizowane są projekty kierowane do uczniów na wszystkich etapach edukacji, które stanowią wsparcie systemu edukacji pod kątem wdrożenia innowacyjnych narzędzi podnoszenia kompetencji.</p>
62.	<p>Promocja gospodarcza Wrocławia i aglomeracji wrocławskiej</p> <p>Działania promocyjne obejmują prowadzenie portalu Invest in Wrocław, udział w zagranicznych targach i misjach gospodarczych, kampanie outdoorowe czy organizację targów promujących największe marki Wrocławia. Promocja inwestycyjna Wrocławia i okolicznych gmin ma na celu przyciąganie nowych projektów biznesowych i tym samym tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy. Oferta kierowana jest przede wszystkim do przedsiębiorstw z branży produkcyjnej wysokich i średnich technologii, nowoczesnych usług biznesowych bądź prowadzących działalność zaawansowaną technologicznie (B+R), co pozwala na stałe podnoszenie jakości i konkurencyjności lokalnego rynku pracy.</p>
63.	<p>Realizacja programu <i>Mozart</i></p> <p>Realizacja Miejskiego Programu Wsparcia Partnerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz Sektora Aktywności Gospodarczej <i>Mozart</i> w celu wspierania współpracy uczelni wyższych z sektorem gospodarczym w zakresie rozwoju i aktywizacji rynku pracy.</p>

PRIORYTET 4 – GOSPODARKA KREATYWNA I INNOWACYJNA POWIĄZANA Z NAUKĄ

Wrocław – z ponad 108 tysiącami studentów – jest jednym z prężniej działających ośrodków akademickich w kraju. Systematycznemu monitoringowi poddawane są notowania wrocławskich szkół wyższych w krajowych i międzynarodowych rankingach. Lokaty te nie tylko są uznanym sposobem określania prestiżu i osiągnięć uczelni, ale też stanowią jeden z dziesięciu wskaźników monitorujących wdrażanie Strategii Wrocław 2030.

Potencjał tkwiący we wrocławskich uczelniach wykorzystywany jest w nauczaniu na poziomie szkół podstawowych i średnich. Podnoszenie jakości i innowacyjności kształcenia poprzez współpracę szkół z uczelniami wyższymi, obejmowanie patronatu przez uczelnie nad szkolnymi inicjatywami czy przeprowadzanie interaktywnych pokazów naukowych w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki, mają znaczący wpływ na jakość nauczania dzieci i młodzieży. Część tych działań realizowana jest m.in. przy udziale funduszy europejskich.

Wspieranie wrocławskiej edukacji odbywa się również poprzez realizację projektów rozwijających zainteresowania i zdolności uczniów (np. działalność Centrum Kreatywności Talent, projekt Klucz), możliwość nauki języków obcych (wymiany międzynarodowe m.in. w ramach programu Erasmus+, szkół partnerskich oraz polsko-niemieckiej i polsko-ukraińskiej wymiany młodzieży). Znaczenie dla nauczania we wrocławskich szkołach ma także wykorzystywanie nowoczesnych technologii (Wrocławska Platforma Edukacyjna), przygotowanie oferty atrakcyjnych zajęć pozalekcyjnych, w tym z robotyki i programowania. Wśród nowych zadań pojawił się program Wrocławska Edukacja po pandemii, stanowiący zestaw projektów, których celem jest zmiana nawyków nabytych przez uczniów podczas nauki zdalnej, dotyczących m.in. integracji uczniów czy zachęcania do aktywności fizycznej.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 4 – GOSPODARKA KREATYWNA I INNOWACYJNA POWIĄZANA Z NAUKĄ	
OBSZAR 7 - OŚWIATA I WYCHOWANIE	
64.	<p>Innowacyjność wrocławskiej edukacji</p> <p>Podniesienie jakości i innowacyjności kształcenia poprzez współpracę szkół z uczelniami wyższymi (patronat, interaktywne pokazy naukowe w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki), realizację projektów wspierających naukę języków obcych (wymiany międzynarodowe m.in. w ramach programu Erasmus+, szkół partnerskich oraz polsko-niemieckiej i polsko-ukraińskiej wymiany młodzieży), rozwój kreatywności i myślenia krytycznego; zwiększanie atrakcyjności nauczania - nowe technologie w nauczaniu (w tym zdalnym, z wykorzystaniem Wrocławskiej Platformy Edukacyjnej), oferta atrakcyjnych zajęć pozalekcyjnych, w tym z robotyki i programowania. Realizacja projektów wspierających rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów w zakresie przedmiotów ścisłych, w tym projektu Klucz do przyszłości w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WD 2014-2020. Wspieranie i rozwijanie kluczowych kompetencji uzdolnionych uczniów w ramach Wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych - Promovere Talenta. Centrum Kreatywności Talent - kompleksowe wsparcie uczniów zdolnych poprzez identyfikację uzdolnień i talentów, warsztaty edukacyjne, współpracę z instytucjami naukowymi, staże, działania dla nauczycieli i rodziców (RODZICE: warsztaty, konsultacje, grupy wsparcia, szkoły dla rodziców uczniów zdolnych; NAUCZYCIELE: tutoring, superwizje, mentorzy, liderzy, grupy eksperckie, wyjazdy studyjne, dobre praktyki). Program Wrocławska edukacja po pandemii: (praca zespołowa - wdrożenie nowych metod pracy z uczniami dopasowanych do aktualnej rzeczywistości i potrzeb, powrót do pracy w zespołach; aktywność fizyczna - promocja aktywnych form spędzania czasu, propozycje zajęć, które łączą różne aktywności, np. biegi na orientację; zachowanie higieny cyfrowej - sposób na balans pomiędzy offlin'em a onlin'em– świadomość zagrożeń, zmiana nabytych (podczas szkoły zdalnej) nawyków, zachęcenie do aktywności, ruchu, wykorzystanie doświadczeń i zasobów nauczania na odległość w nauczaniu stacjonarnym oraz we współpracy z rodzicami.</p>
OBSZAR 8 – SZKOLNICTWO WYŻSZE	
65.	<p>Wrocławska inicjatywa doskonałości naukowej</p> <p>Realizacja działań na rzecz wsparcia procesów pozyskiwania przez wrocławskich naukowców prestiżowych międzynarodowych grantów naukowych (w tym European Research Council) oraz skutecznej publikacji artykułów w pismach o wysokim prestiżu w świecie nauki (w tym poprzez realizację dedykowanych warsztatów).</p>
66.	<p>Fundusz Aktywności Studenckich (FAST)</p> <p>Program wsparcia inicjatyw studenckich adresowany do kół studenckich, organizacji oraz grup studenckich afiliowanych przy wrocławskich uczelniach. Celem programu jest wsparcie przedsiębiorczości akademickiej, inwentyki oraz doskonałości naukowej studentów i doktorantów.</p>

PRIORYTET V – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY

Ochrona zdrowia, profilaktyka prozdrowotna i opieka socjalna to priorytetowe dla władz Wrocławia obszary inwestycji społecznych. Właściwa realizacja tych działań buduje zarówno jednostkową, jak i społeczną odporność na czynniki zakaźne i zagrożenia zdrowotne.

W 2022 r. kontynuowane będą programy skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych, dotyczące profilaktyki prozdrowotnej, promowania zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej. Kontynuowane będą działania w ramach Wrocławskiej Akademii Pierwszej Pomocy umożliwiającej nabywanie umiejętności reagowania w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu. Ogromnie ważnym obszarem działań będzie zdrowie psychiczne i problemy związane z zaburzeniami wynikającymi z izolacji epidemicznej zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych.

Kontynuowane będą działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami, niesamodzielnymi, starszych, przewlekle i nieuleczalnie chorych w miarę możliwości realizowanych przy udziale funduszy zewnętrznych (europejskich i krajowych). Na wsparcie mogą liczyć także ich opiekunowie. Wśród nowych zadań realizowane będą: Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej (pomoc asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu w życiu społecznym) oraz Opieka wytchnieniowa (usługi opieki wytchnieniowej dla osób dorosłych świadczone będą w systemie całodobowym lub dziennym, w zaadaptowanym do tego celu i wyposażonym mieszkaniu).

W tym priorytecie zawarto również społeczne i socjalne programy pomocowe przeciwdziałające wykluczeniom społecznym. Podjęte zostaną także działania na rzecz wrocławskich rodzin, w tym wielodzietnych.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
OBSZAR 7 - OŚWIATA I WYCHOWANIE	
Zdrowo i sportowo	
67.	<p>Budowa, przebudowa lub rozbudowa infrastruktury sportowej (bloków sportowych i basenów) w placówkach oświatowych, dostępność atrakcyjnej infrastruktury sportowej szkół dla społeczności lokalnej. Realizacja projektów edukacyjnych mających na celu: podnoszenie sprawności fizycznej uczniów, promowanie wzorców aktywności fizycznej, kształtowanie postaw sprzyjających samorozwojowi i odpowiedzialności; zapewnienie dzieciom i młodzieży zajęć rekreacyjno-wychowawczych w okresie ferii zimowych i wakacji letnich poprzez organizację półkolonii i otwartych sal. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez: zwiększenie aktywności fizycznej, kształtowanie prozdrowotnych postaw i w konsekwencji zapobieganie rozwojowi nadwagi i otyłości oraz innym chorobom przewlekłym, różnorodność oferty dyscyplin sportowych, naukę pływania dla klas III, budowę nowoczesnych bloków żywienia - w założeniach projektowych nowych inwestycji przewidziane są obligatoryjnie węzły żywieniowe (kuchnie) - odejście od cateringu, doposażanie istniejących kuchni, oferta zdrowych posiłków na każdą porę roku przy włączeniu szkół branży gastronomicznej. Wsparcie szkół i placówek we współpracy z uczelniami wyższymi i podmiotami leczniczymi w zakresie dbałości o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży oraz zapobiegania trudnym sytuacjom.</p>
OBSZAR 9 - OCHRONA ZDROWIA	
Prowadzenie Wrocławskiej Akademii Pierwszej Pomocy	
68.	<p>To cykl szkoleń dla mieszkańców Wrocławia w różnym wieku i stopniu zaawansowania wiedzy, odbywających się w przestrzeni całego miasta (zasoby lokalowe RO, szkół, NGO, parafii), a także online, we współpracy i pod opieką merytoryczną Uniwersytetu Medycznego. Całość wpisana jest w kampanię społeczną wspierającą nabywanie umiejętności reagowania w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu. Celem działalności akademii jest szerzenie poczucia odpowiedzialności i empatii względem anonimowych osób potrzebujących pomocy w nagłych wypadkach, nabywanie umiejętności reagowania w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu.</p>
Rozwijanie programów z zakresu poprawy jakości opieki nad matką i dzieckiem	
69.	<p>Prowadzone i rozwijane są działania wspierające rodziców w przygotowaniu do macierzyństwa i ojcostwa, systematycznej kontroli w okresie ciąży, porodu oraz opieki nad dzieckiem. Realizacja programu leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców Wrocławia. Wsparcie dla rodzin z dzieckiem z wrodzoną wadą rozwojową.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
70.	<p>Realizacja programów dotyczących promocji zdrowia i profilaktyki chorób występujących u dzieci i młodzieży, promowanie zdrowego odżywiania i aktywnego stylu życia oraz wczesnego wykrywania najczęściej występujących wad i schorzeń</p> <p>Programy realizowane są w środowisku opieki, wychowania i nauczania dzieci i młodzieży. W większości mają charakter badań przesiewowych, ukierunkowanych na wczesne wykrywanie i korygowanie wad (m.in. wzroku, słuchu) oraz schorzeń (np. choroby próchnicowej i otyłości). Równocześnie prowadzone są działania edukacyjne dla rodziców, uczniów i nauczycieli oraz profilaktyczne, przeciwdziałające zaburzeniom zdrowotnym i chorobom.</p>
71.	<p>Realizacja programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)</p> <p>Program polityki zdrowotnej składa się z części edukacyjnej przeznaczonej dla uczniów klas VII szkoły podstawowej i ich rodziców oraz szczepień ochronnych przeciwko wirusowi HPV dziewcząt i chłopców w wieku 13 lat. Zajęcia edukacyjne prowadzone są w szkołach a szczepienia przeciwko HPV w Punktach Szczepień placówek leczniczych.</p>
72.	<p>Zwiększenie udziału partnerstwa podmiotów w zakresie wzmacniania zdrowia publicznego oraz promowania dobrych praktyk</p> <p>Rozszerzanie działań w zakresie budowania partnerstwa na rzecz wzmacniania zdrowia publicznego, ukierunkowanych na diagnozowanie i rozwiązywanie problemów zdrowotnych. Działania te pozwolą na opracowywanie optymalnych strategii, promowanie najlepszych praktyk w zakresie zdrowia publicznego oraz poszukiwanie nowych rozwiązań podnoszących jakość opieki zdrowotnej.</p>
73.	<p>Realizacja programów ukierunkowanych na promowanie zdrowego stylu życia oraz wczesne wykrywanie najczęściej występujących chorób cywilizacyjnych</p> <p>Przygotowywanie i wdrażanie programów edukacyjnych i polityki zdrowotnej, ukierunkowanych na eliminowanie czynników wywołujących choroby cywilizacyjne i umożliwiających wczesne wykrywanie chorób. Programy, ze względu na ich zdrowotną i społeczną wartość, są rozwijane i modyfikowane w zależności od zdiagnozowanych potrzeb zdrowotnych, zmieniających się standardów postępowania oraz wskaźników epidemiologicznych.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
74.	<p>Rozwijanie oferty działań informacyjno-edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych, dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy</p> <p>Działania ukierunkowane są na rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych, w tym tzw. "dopalaczy" oraz uzależnień behawioralnych, jak również rozwijanie oferty pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym. Zadania dotyczą: prowadzenia działalności informacyjno-edukacyjnej, realizacji programów profilaktyki uzależnień w środowisku dzieci i młodzieży, tworzenia warunków do aktywnego stylu życia w przestrzeni publicznej Miasta, udzielania specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz doskonalenia umiejętności zawodowych realizatorów. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy koncentrują się na wsparciu osób doświadczających przemocy, szczególnie w środowisku domowym, poprzez wczesną interwencję w miejscu zdarzenia oraz prowadzenie specjalistycznej pomocy dla ofiar przemocy i terapii dla sprawców przemocy.</p>
75.	<p>Podnoszenie świadomości zdrowotnej i społecznej oraz promowanie odpowiedzialnych postaw prozdrowotnych poprzez realizację kampanii zdrowotnych i stałą współpracę z mediami</p> <p>Działania w zakresie promowania zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób i przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, w tym tzw. "dopalaczy" oraz uzależnień behawioralnych realizowane poprzez różne metody i formy przekazu społecznego. Kształtowanie odpowiedzialnych postaw społecznych i zdrowotnych wzmacniane będzie kampaniami zdrowotnymi i społecznymi oraz działaniami edukacyjno-informacyjnymi. Kampanie realizowane będą z aktywnym udziałem partnerów, którymi są podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe, instytucje, placówki oświatowe i inne. Istotnym zadaniem jest utrzymanie partnerstwa z mediami</p>
76.	<p>Rozwijanie programów w obszarze zdrowia psychicznego w tym depresji</p> <p>Działania obejmują edukację zdrowotną, poradnictwo specjalistyczne, pomoc interwencyjną i terapeutyczną. Badanie realizują placówki medyczne, organizacje pozarządowe, instytucje zajmujące się dziećmi i młodzieżą oraz osobami dorosłymi i ich rodzinami/ opiekunami.</p>
77.	<p>Wzmacnianie systemu opieki nad osobami niesamodzielnymi, starszymi, przewlekle i nieuleczalnie chorymi, przebywającymi w środowisku domowym</p> <p>Pomoc choremu, jego rodzinie i opiekunom w zorganizowaniu opieki poprawiającej jakość życia oraz pozwalającej na jak najdłuższe pozostanie chorego lub osoby niesamodzielnej w środowisku domowym. Wdrażanie nowoczesnych form wsparcia rodziny w opiece nad chorym, np. teleopieka, " łóżka wytchnienia" itp.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
78.	<p>Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Wrocławia poprzez zintegrowanie działań w zakresie edukacji, profilaktyki chorób zakaźnych: grypy, HIV, STI</p> <p>Działania ukierunkowane na zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową. Rozwijane są działania edukacyjne i profilaktyczne, prowadzony jest Punkt Bezpłatnego Testowania w kierunku obecności wirusa HIV wraz z poradnictwem okołotestowym. Osoby zakażone kierowane są do specjalistycznych ośrodków leczniczych (w tym Poradni Nabytych Niedoborów Odpornościowych). Przeprowadzane są szkolenia informacyjno-edukacyjne dla różnych grup odbiorców, działa Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób z problemem HIV/AIDS.</p>
79.	<p>Realizacja programu <i>Aktywny samorząd</i></p> <p>Formy wsparcia przewidziane i opisane w programie adresowane są do osób fizycznych. Dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami. Odnoszą się do likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym likwidacji bariery transportowej, barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, barier w przemieszczaniu się, pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej. Dotyczą pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, szkolenia kadr samorządów oraz organizacji pozarządowych z zakresu problematyki niepełnosprawności.</p>
80.	<p>Realizacja programu wspierania osób w podeszłym wieku, z niepełnosprawnościami oraz niesamodzielnych</p> <p>Realizacja Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych na lata 2019-2023. Rozwijanie infrastruktury systemu pomocy i wsparcia, zapewnienie miejsc pobytu, zabezpieczenie potrzeb bytowych osób w podeszłym wieku, z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych. Realizacja programu zapewnia odciążenie instytucjonalne systemu pomocy społecznej. W ramach zadania realizowane są również projekty na rzecz Domów Pomocy Społecznej i Dziennych Domów Pomocy.</p>
81.	<p>Wypracowanie (przy współpracy z partnerami zagranicznymi) oraz wdrożenie nowych rozwiązań na rzecz osób bezdomnych</p> <p>Realizacja projektów ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, mających na celu wypracowanie oraz wdrożenie modelu wychodzenia z bezdomności i odejścia od przedłużającego się pobytu w placówkach osób bezdomnych. Projekty zakładają odejście od dotychczasowego sposobu udzielania pomocy osobom bezdomnym koncentrującego się na proponowaniu gotowych schematów, które z góry narzucają formy wsparcia i utrwalają "placówkowy" styl życia. W projektach przewiduje się implementację (dzięki partnerom zagranicznym) metod alternatywnych do tradycyjnych sposobów aktywizacji i usamodzielniania osób bezdomnych.</p>
82.	<p>Podnoszenie umiejętności społecznych i zawodowych nieaktywnych zawodowo wrocławian poprzez realizację zatrudnienia socjalnego</p> <p>Realizacja zadania zgodnie z zapisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Reintegracja społeczna i zawodowa osób wykluczonych społecznie ułatwiająca powrót na rynek pracy.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
OBSZAR 10 – POMOC SPOŁECZNA <ul style="list-style-type: none"> Realizacja programów przeciwdziałających wykluczeniom społecznym 	
83.	<p>Realizacja programu <i>Razem</i></p> <p>Program <i>Razem</i> skierowany jest do dzieci, młodzieży, rodziców i osób dorosłych potrzebujących wsparcia. Celem programu jest objęcie wsparciem psychologiczno-pedagogicznym dzieci i młodzieży oraz ich rodziny. Otoczenie opieką w trudnych sytuacjach społecznych, adaptacyjnych związanych ze środowiskiem edukacyjnym, rówieśniczym oraz domowym młodych wrocławian. Działanie systemowe pod nazwą uniwersytet społeczny zakłada: zapobieganie trudnościom w sferze rozwoju społeczno-emocjonalnego, wsparcie rodziców i innych dorosłych w budowaniu dobrych relacji z dzieckiem, skutecznej komunikacji, motywacji i akceptacji zmiany. Rozwijanie kompetencji przyszłości i planowanie indywidualnej ścieżki rozwoju młodzieży starszej.</p>
84.	<p>Realizacja projektu <i>Wrocławski Niezbędnik Senioralny</i></p> <p>Głównym celem realizacji zadania jest rozwijanie i wzmacnianie poczucia przynależności lokalnej, aktywizacja osób przechodzących na emeryturę, zachęcanie do udziału w życiu miasta i korzystania z oferty miejskiej. Zadanie skierowane jest do mieszkańców Wrocławia, którzy przechodzą na emeryturę. Każda z tych osób będzie uprawniona do odbioru Wrocławskiego Niezbędnika Senioralnego: specjalnie zaprojektowanego kartonu zawierającego: plecak, torbę, etui na okulary oraz informator - w jednolitej szacie graficznej i z wykorzystaniem materiałów odpowiadających w możliwie największym stopniu idei zero waste. Realizacja zadania polega na przygotowaniu pakietów, aktualizowaniu informatora oraz dystrybucji.</p>
85.	<p>Aktywna integracja osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym</p> <p>W ramach zadania realizowane są projekty Regionalnego Programu Operacyjnego WD 2014-2020. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem MOPS, realizowana będzie przez zastosowanie usług aktywnej integracji o charakterze społecznym w ramach realizacji projektu <i>KompAS</i>. Działania projektowe koncentrować się będą na zwiększeniu poziomu: kompetencji osobistych, aktywności społecznej, praktycznych umiejętności życiowych i korzystania z e-usługi, Internetu.</p>
86.	<p>Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej</p> <p>Program jest realizowany ze środków Funduszu Solidarnościowego i polega na wprowadzeniu usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, zarówno dzieci jak i dorosłych. Beneficjenci mogą skorzystać z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu w życiu społecznym. Zadanie jest realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
87.	<p>Zapewnienie wsparcia dla osób niesamodzielnych, w szczególności starszych w dziennych domach pomocy</p> <p>Utrzymanie usług opiekuńczych i wspierających w nowych czterech dziennych domach pomocy we Wrocławiu (120 miejsc) dla osób niesamodzielnych, w szczególności starszych. Działania oparte są na założeniach projektu <i>Mój drugi dom</i> - zapewnienia wsparcia dla osób niesamodzielnych w dziennych domach pomocy we Wrocławiu.</p>
88.	<p>Zwiększenie bezpieczeństwa osób starszych, klientów dziennych domów pomocy wymagających wsparcia</p> <p>Podniesienie jakości usług socjalnych świadczonych w dziennych domach pomocy poprzez transfer, zaadoptowanie i wdrożenie nowego modelu zapobiegania następstwom nieszczęśliwych zdarzeń i ich skutkom dzięki współpracy z partnerami zagranicznym i krajowym, z uwzględnieniem zagrożeń zdrowotnych, w ramach projektu <i>Każdego dnia bezpieczniej w dziennych domach pomocy</i>.</p>
89.	<p>Opieka Wytchnieniowa</p> <p>Program Opieka Wytchnieniowa jest realizowane z różnych źródeł: 1. ze środków Funduszu Solidarnościowego i polega na wsparciu członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Program może być realizowany w formie świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, całodobowego i poprzez specjalistyczne poradnictwo psychologiczne lub terapeutyczne. Zadanie jest realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi. 2. ze środków gminy dofinansowane jest funkcjonowanie dwóch pokoi wytchnień w mieszkaniu prowadzonym przez Fundację Potrafię Pomóc na rzecz Dzieci Niepełnosprawnych z Wadami Rozwojowymi. Usługa opieki wytchnieniowej polega na organizacji jedno lub dwutygodniowych pobytów dla osób niepełnosprawnych. 3. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WD 2014-2020, w ramach projektu partnerskiego <i>SAMO-Dzielni edycja 2</i> utworzono mieszkanie wytchnień. Celem projektu jest zaspokojenie potrzeb niepełnosprawnych mieszkańców Wrocławia w zakresie usług asystenckich oraz opieki wytchnieniowej dla dzieci i dorosłych z niepełnosprawnościami. Usługi opieki wytchnieniowej świadczone będą dla osób dorosłych w systemie całodobowym (lub dziennym) w zaadaptowanym do tego celu i wyposażonym mieszkaniu. W roku 2022 w mieszkaniu przewidywane jest świadczenie usług opieki wytchnieniowej polegające na wypracowaniu 6 048 godzin usług opieki oraz zatrudnieniu dyspozytora opieki wytchnieniowej i opiekunek świadczących usługę.</p>
90.	<p>Realizacja programu <i>Za życiem</i></p> <p>Program realizowany jest zgodnie z założeniami ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin. Celem programu jest umożliwienie rzeczywistej i pełnej integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz wsparcie psychologiczne, społeczne, funkcjonalne i ekonomiczne ich rodzin. Program adresowany jest do: kobiet w ciąży, zwłaszcza powikłanej, dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, powstałe w prenatalnym okresie rozwoju lub w czasie porodu, osób dorosłych z niepełnosprawnością oraz ich rodziców.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
91.	Prowadzenie mieszkań wspomaganych wraz z realizacją usług społecznych
	Zwiększenie dostępności środowiskowych usług społecznych w postaci mieszkań wspomaganych realizowane jest w ramach różnych projektów i polega na reintegracji, umożliwiającej płynne i bezpieczne przejście od pobytu w zinstytucjonalizowanej placówce do samodzielnego zamieszkania osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Usługa ma charakter okresowy i służy osiągnięciu częściowej lub całkowitej samodzielności poprzez trening samodzielności i różnych umiejętności, poradnictwo, pracę socjalną.
92.	Organizacja Kongresu poświęconego problemom osób z niepełnosprawnościami
	Kongres poświęcony będzie zagadnieniom dotyczącym osób z niepełnosprawnościami - eliminacji barier społecznych w zakresie przestrzeni miejskiej, zatrudnienia, transportu, kultury, sportu i rekreacji.
OBSZAR 11 - RODZINA	
93.	Budowa żłobków
	Realizacja budowy żłobka przy ulicy Sołtysowickiej.
94.	Reintegracja społeczna seniorów w ramach Dziennego Domu Senior +
	Prowadzenie Dziennego Domu <i>Senior+</i> kierującego ofertę do osób powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, w tym cierpiących na choroby neurodegeneracyjne (otępienne) we wczesnej fazie. W ramach zadania prowadzone są działania aktywizujące seniorów o charakterze rekreacyjnym, pielęgniarstwo-opiekuńskim, rehabilitacyjno-gimnastycznym, treningu umysłu, wsparcia psychologicznego, kulturalno-oświatowym, reintegracji społecznej i socjalnym (ciepły posiłek).
95.	Realizacja Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych dwa plus trzy i jeszcze więcej
	Realizacja Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych dwa plus trzy i jeszcze więcej ma na celu wspomaganie rodzin wielodzietnych przez: organizację czasu wolnego dzieci z rodzin wielodzietnych (wejścia do ZOO, na baseny, lodowiska, do kina teatru i inne), realizację programów wspomagających Rodziny Plus.
96.	Dostosowywanie do potrzeb i systematyczne zwiększanie liczby miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz systematyczne podnoszenie jakości świadczonych usług
	Rozwijanie infrastruktury miejskich żłobków oraz wspieranie niepublicznych żłobków, klubów dziecięcych i opiekuna dziennego. Celem jest utrzymanie poziomu objęcia opieką co najmniej 45% populacji dzieci do 3 lat. W ramach zadania realizowane są również projekty Regionalnego Programu Operacyjnego WD 2014-2020, w tym: <i>Mamo, tato wróć do pracy.</i>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
97.	<p>Działania na rzecz wrocławskich rodzin</p>
	<p>WROśnij we WROcław: głównym celem akcji jest upamiętnienie narodzin najmłodszych mieszkańców Wrocławia przez posadzenie przez uczestników akcji drzew. Wydarzenie propaguje odpowiedzialność i troskę o otaczającą nas przyrodę, kształtuje postawy proekologiczne wśród mieszkańców Wrocławia oraz umacnia więzi rodzinne i rozwój społeczności lokalnej, a także przyczynia się do zwiększenia powierzchni terenów zieleni. Wrocławska Wyprawka - celem projektu jest budowanie poczucia tożsamości i wzmacnianie dumy z miejsca urodzenia, wsparcie oraz promocja rodziny oraz przekazanie w atrakcyjny sposób informacji nt. form i możliwości wsparcia rodziny we Wrocławiu. Organizacja obchodów święta Dnia Wrocławskiej Mamy. Z tej okazji, na przełomie kwietnia i maja, odbywają się warsztaty, szkolenia, spotkania, koncerty i animacje kulturalne oraz gry i zabawy dla dzieci.</p>
<p>OBSZAR 14 - KULTURA FIZYCZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programów aktywizujących • Organizacja imprez sportowych 	
98.	<p>Realizacja programów rozwoju dyscyplin sportowych</p>
	<p>Szkolenie dzieci i młodzieży w zespołowych grach sportowych. Realizacja, w ciągu roku szkolnego, programów: <i>Basketmania</i>, <i>Footballmania</i> i <i>Volleymania</i>.</p>
99.	<p>Realizacja programów wspomagających szkolenie sportowe</p>
	<p>Szkolenie dzieci i młodzieży w sekcjach klubowych poprzez realizację Programu Młodzieżowego Centrum Sportu, Programu Grup Szkolenia Podstawowego i Szkolenia w Sportach Walki. Szkolenie i udział w rozgrywkach wrocławskich klubów sportowych w sporcie profesjonalnym oraz realizacja programu <i>Wrocławski Football</i>.</p>
100.	<p>Organizacja ogólnopolskich i międzynarodowych imprez sportowych</p>
	<p>Zadanie będzie realizowane w formie wsparcia wrocławskich klubów sportowych, organizacji pozarządowych, związków sportowych, spółek akcyjnych i spółek z o.o., które organizują i przeprowadzają imprezy sportowe dla mieszkańców Wrocławia i osób przebywających na terenie miasta. Będą to dofinansowane projekty związane z imprezami cyklicznymi i nowymi o zróżnicowanym poziomie sportowym i organizacyjnym (od lokalnych imprez sportowych poprzez ogólnopolskie i międzynarodowe imprezy sportowe).</p>
101.	<p>Organizacja Wrocławskiej Integracyjnej Olimpiady Młodzieżowej</p>
	<p>Cykliczne wydarzenie polegające na przeprowadzeniu rozgrywek współzawodnictwa sportowego wśród młodzieży. Założenie uczestnictwa zarówno zawodników z niepełnosprawnościami, jak i pełnosprawnych. Istotą jest przeprowadzenie turnieju w standardowych oraz integracyjnych dyscyplinach sportowych w ramach jednego wydarzenia.</p>

PRIORYTET VI – MIASTO OTWARTE

W Strategii Wrocław 2030 zapisano „Wrocław to miasto otwarte, a jego mieszkańcy, nie zamykają się na gości z zewnątrz, chcąc dzielić się swoją bogatą kulturą”. W 2022 r. kontynuowane będą działania na rzecz dialogu kultur, mniejszości narodowych i etnicznych oraz obcokrajowców. Celem tych przedsięwzięć jest promowanie postawy otwartości, wspieranie mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących we Wrocławiu w zakresie zachowania tożsamości, kultury, języka i tradycji oraz promowanie wielokulturowości miasta. Prowadzone będą projekty edukacyjno-integracyjne kształtujące postawy tolerancji i szacunku dla innych narodowości, przekonań, kultur i religii, prowadzona będzie edukacja wielokulturowa z m.in. programem integracji społeczności romskiej.

W 2022 r. kontynuowane będzie przedsięwzięcie Studium i pracuj we Wrocławiu skierowane do obcokrajowców, którzy planują skorzystać z szerokiej oferty edukacji na wrocławskich uczelniach i docelowo znaleźć zatrudnienie we wrocławskich firmach. W ramach programu Wrocław na językach świata, oferowane jest wsparcie w nauce języka polskiego, a także asymilacji i poznawaniu realiów życia we Wrocławiu.

Otwartość kształtuje się od najmłodszych lat, dlatego we wrocławskich szkołach realizowane będą projekty edukacyjne przeciwdziałające postawom nacjonalistycznym i ksenofobicznym, kształtujące postawy tolerancji. Kontynuowany będzie program pn. Dzień paszportu adresowany do uczniów szkół podstawowych.

W celu popularyzacji nauki i osiągnięć naukowych zaplanowano liczne działania w ramach m.in. Centrum Wiedzy Academia Europaea czy Akademii Młodych Uczonych i Artystów. Ponadto kontynuowane będą projekty mające na celu promocję miasta jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego oraz wzmacniające potencjał kulturalny Wrocławia.

W niniejszym priorytecie nie zabrakło również przedsięwzięć dotyczących najstarszych mieszkańców Wrocławia. Realizowane będą liczne programy ułatwiające osobom starszym oswojenie się z nowymi zjawiskami kulturowymi czy przyspieszonymi zmianami obyczajowymi, jak również włączających seniorów w życie miasta, zarówno społeczne, jak i gospodarcze.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
OBSZAR 4 - ADMINISTRACJA PUBLICZNA <ul style="list-style-type: none"> • Informacja o działaniach miasta 	
102.	<p>Partnerstwo samorządu i uczelni Wrocławia - budowa współpracy międzynarodowej</p> <p>Budowa międzynarodowej sieci współpracy miejsko-akademickiej ze szczególnym uwzględnieniem miast partnerskich Wrocławia (m.in. poprzez realizację programu <i>Akademicki Pociąg Wrocław-Berlin</i>) oraz wsparcie organizacji międzynarodowych targów kół naukowych we Wrocławiu.</p>
103.	<p>Realizacja programu Fundusz Czasu Wolnego</p> <p>Samorządy Osiedli realizują program dotyczący sposobów zagospodarowania czasu wolnego w dni wolne od pracy. Są to inicjatywy o charakterze kulturalnym, sportowym, rekreacyjnym, edukacyjnym, ekologicznym, zdrowotnym, realizowane bezpośrednio na terenach osiedli. Celem podejmowanych działań jest integracja, budowanie tożsamości lokalnej, edukacja w zakresie aktywnych form spędzania wolnego czasu, ekologii, promowanie zdrowego trybu życia a także zapewnienie mieszkańcom dostępu do bezpłatnych plenerowych wydarzeń kulturalnych. W realizacji zadań biorą udział podmioty społeczne działające na osiedlach – organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne, jednostki miejskie, kluby sportowe, parafie.</p>
104.	<p>Realizacja Programu - Fundusz Osiedlowy</p> <p>Zadania realizowane w ramach programu wnioskowane są przez Rady Osiedla. Fundusz, obok Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego i programu Mikrogranty, jest jednym z kluczowych elementów partycypacyjnego budżetu Wrocławia. Każda rada osiedla otrzyma, w ramach budżetu miasta, możliwość zadysponowania określonej puli środków, z przeznaczeniem na realizację wybranych projektów inwestycyjnych. Wymogiem będzie przeprowadzenie lokalnych konsultacji społecznych poprzedzających aplikowanie o te środki budżetowe. Dzięki zasadom Funduszu Osiedlowego wzrasta podmiotowa rola Rad Osiedli w kształtowaniu ładu przestrzennego na osiedlach i tworzeniu silnych społeczności lokalnych.</p>
105.	<p>Zabytkowa infrastruktura transportu zbiorowego</p> <p>Realizacja działań zmierzających do optymalnego wykorzystania zabytkowej infrastruktury transportu zbiorowego. W ramach zadania opracowana zostanie koncepcja promocji zabytkowej infrastruktury transportu zbiorowego, jako jednej z atrakcji turystycznych Wrocławia. W realizacji zadania wykorzystany zostanie "bank dobrych praktyk" miast partnerskich Wrocławia oraz dofinansowanie z europejskiego programu sieciowania miast Urbact, projektu Find Your Greatness.</p>
106.	<p>Wdrażanie Wrocławskich Standardów Dostępności Kultury i Wydarzeń</p> <p>Wsparcie, monitoring, prowadzenie szkoleń w zakresie stosowania standardów dla miejskich instytucje kultury.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
OBSZAR 5 – PROMOCJA	
107.	<p>Kampania Studiuj i pracuj we Wrocławiu</p> <p>Działania w ramach projektu obejmują m.in. udział w międzynarodowych targach edukacyjnych, rozwój wolontariatu przez zaangażowanie studiujących we Wrocławiu cudzoziemców, rozszerzenie sieci ambasadorów projektu czy wsparcie doradcze dla kandydatów i studentów. Celem działań jest popularyzowanie Wrocławia jako atrakcyjnego miejsca do studiowania, a także do zamieszkania i pracy. Grupa docelowa to obcokrajowcy, którzy planują skorzystać z szerokiej oferty studiów na uczelniach biorących udział w projekcie i docelowo znaleźć zatrudnienie we wrocławskich firmach usługowych lub produkcyjnych.</p>
108.	<p>Popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego</p> <p>W ramach promocji turystycznej Wrocławia przewiduje się realizację następujących działań: opracowanie i przygotowanie materiałów promocyjnych przedstawiających Wrocław jako atrakcyjne miejsce dla turystyki kulturowej, aktualizacja informacji o bazie noclegowej miasta i regionu, udział w targach turystycznych w kraju i za granicą, promocja miasta na stronie internetowej <i>visitwroclaw</i> i mediach społecznościowych, prezentacja potencjału turystycznego miasta.</p>
109.	<p>Prowadzenie działalności informacyjnej o życiu w mieście pod hasłem <i>Wrocław twoje klimaty</i></p> <p>Celem zadania jest utrwalenie wizerunku miasta przyjaznego mieszkańcom, otwartego dla gości, oferującego wysoką jakość życia. Organizowanych będzie szereg wydarzeń o charakterze kulturalnym, rodzinnym i rekreacyjno-sportowym. Prowadzone będą kampanie poprzedzone konsultacjami społecznymi z udziałem mieszkańców (m.in. ambient i on-line). Przeprowadzona będzie kampania Rozlicz PIT we Wrocławiu.</p>
110.	<p>Wrocław jako miasto o wszechstronnej ofercie kulinarnej - działalność informacyjna adresowana do mieszkańców miasta</p> <p>W ramach zadania realizowane będą: promocja Wrocławia jako miasta o wszechstronnej ofercie kulinarnej, odtwarzanie wrocławskiej kuchni regionalnej, współpraca z restauratorami i hotelarzami - lobbowanie na rzecz wprowadzenia do stałego menu przepisów kuchni regionalnej, Festiwal Kulinaryny Europa na widelcu, promocja kuchni regionalnej na portalu Smaki Wrocławia.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
111.	<p>Dzień Paszportu</p>
	<p>To inicjatywa Konsulatu Honorowego Indii i władz Miasta. Celem jest pokazanie międzykulturowego charakteru miasta, w którym znajdują się konsulaty, organizujące swoje siedziby właśnie we Wrocławiu w odpowiedzi na potrzeby przybywających do miasta obcokrajowców. Wydarzenie organizowane jest w formie interdyscyplinarnej gry, podczas której dzieci zdobywają pieczątki danego konsulatu w specjalnie przygotowanym „wrocławskim” paszporcie. Wydarzenie adresowane jest do uczniów wrocławskich szkół podstawowych.</p>
112.	<p>Prowadzenie kampanii <i>Wrocław na językach świata</i></p>
	<p>W ramach kampanii wrocławianie, jako wolontariusze, ucą obcokrajowców mieszkających we Wrocławiu języka polskiego. Oprócz nauki języka ma miejsce także integracja społeczności cudzoziemców i wrocławian, a także zwiększenie kompetencji niezbędnych na rynku pracy.</p>
OBSZAR 7 - OŚWIATA I WYCHOWANIE	
113.	<p>Blisko, bezpiecznie, nowocześnie</p>
	<p>Szkoła i przedszkole na każdym osiedlu: zwiększenie liczby miejsc w przedszkolnej edukacji publicznej poprzez budowę nowych obiektów oraz rozbudowę istniejących budynków szkolnych i przedszkolnych na potrzeby utworzenia przedszkoli i zespołów szkolno-przedszkolnych. Zadanie obejmuje również projekt współfinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego WD 2014-2020 - Mali Odkrywcy - upowszechnienie i zapewnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w Gminie Wrocław. Miejsce dla rowerów przy każdej szkole ponadpodstawowej. Dostosowanie bazy oświatowej do potrzeb uczniów niepełnosprawnych. Kształtowanie kreatywnych przestrzeni w obiektach oświatowych sprzyjających produktywnemu i skutecznemu uczeniu się. Popularyzacja metod i rozwiązań dotyczących projektowania przestrzeni edukacyjnej. Organizacja procesu nauczania z wykorzystaniem różnych narzędzi, także technologicznych. Kontynuacja projektu Bezpieczna Wrocławska Szkoła, rozszerzenie systemu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla dzieci/uczniów, odbudowywanie relacji społecznych, zwiększanie poczucia bezpieczeństwa w Internecie (we współpracy ze specjalistami w tej dziedzinie). Kontynuacja projektu Wybieramy lepszą przyszłość - realizacja projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WD 2014-2020 w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym i w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 2. Miejski Program Profilaktyki Logopedycznej - systemowe wspomaganie rozwoju mowy i języka dzieci w wieku przedszkolnym oraz zapobieganie trudnościom w uczeniu się dzieci klas I-III, w celu osiągnięcia sprawności komunikacyjnej, językowej oraz właściwego dla wieku poziomu rozwoju emocjonalnego.</p>

Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE**Dialog w edukacji****114.**

Realizacja projektów edukacyjnych na wszystkich poziomach edukacyjnych w celu: przeciwdziałania postawom nacjonalistycznym i ksenofobicznym; kształtowania postaw tolerancji i szacunku dla innych nacji, przekonań, kultur i religii; budzenia dumy z własnej historii i dziedzictwa narodowego. Wspieranie idei samorządności i promowanie inicjatyw obywatelskich, w szczególności działań Młodzieżowej Rady Miasta Wrocławia; upowszechnianie wśród młodzieży idei wolontariatu, promowanie pozytywnych zachowań, przeciwdziałanie przemocy i agresji, realizacja programu sprawiedliwości naprawczej. Edukacja regionalna – realizacja programu Szkoła Promująca Turystykę oraz konkursów w ramach Wielkiej Nagrody Wrocławia. Edukacja obcokrajowców - prowadzenie klas przygotowawczych we wrocławskich szkołach. Edukacja wielokulturowa - promowanie otwartości i tolerancji wobec odmienności kulturowych, realizacja Kampanii Miejskiej Dobre Słowo oraz Programu integracji społeczności romskiej. Światowy Wrocław - celem projektu jest przeciwdziałanie stereotypom i uprzedzeniom, modelowanie postaw cechujących się gotowością do podjęcia dialogu na rzecz wspólnego dobra. Wrocław stolicą czytania - projekt realizowany w ramach akcji Cały Wrocław czyta obejmuje swym zasięgiem placówki na wszystkich poziomach edukacyjnych. Realizacja projektów partnerskich z Wyższą Szkołą Bankową w ramach programu POWER. Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej przy realizacji Programu 2+3 i więcej, kontynuacja programu edukacji społecznej Miasto Pokoleń.

Edukacja w przyszłość**115.**

Dostosowanie kształcenia i kwalifikacji uczniów szkół zawodowych do wymagań konkurencyjnego rynku pracy w wymiarze krajowym i europejskim poprzez opracowanie i wdrożenie efektywnych systemów kształcenia młodzieży oraz doskonalenie nauczycieli szkół zawodowych, a także analizy potrzeb rynku pracy i ich korelacji z nowym systemem kształcenia, we współpracy z uczelniami wyższymi, przedsiębiorcami i Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej. Upowszechnienie kształcenia zawodowego w formach pozaszkolnych na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Tworzenie klas patronackich w szkołach zawodowych w oparciu o współpracę z pracodawcami i wyższymi uczelniami. Kształtowanie prozawodowych postaw wśród uczniów - systemowe doradztwo zawodowe na każdym etapie edukacyjnym. Modernizacja kształcenia zawodowego wynikająca z ukierunkowania szkół na zawody przyszłości (specjalizacja szkół w obrębie zawodów poprzez innowacje), doposażenie pracowni zawodowych; realizacja w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WD 2014-2020 projektów: Bliżej zawodu, Wsparcie Kształcenia Zawodowego - Poprawa Efektów, Zawodowa 18, Twój czas na staż, Pracownik przyszłości dla Dolnośląskich firm technologicznych oraz Wspieramy zawody przyszłości w szkołach województwa dolnośląskiego.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
OBSZAR 8 – SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA	
Promocja nauki wśród społeczności lokalnej	
116.	Promocja nauki wśród społeczności lokalnej poprzez realizację programów Visiting Professors oraz programu Wrocławskie konferencje naukowe.
Akademia Młodych Uczonych i Artystów	
117.	Akademia Młodych Uczonych i Artystów jest miejską przestrzenią dla interdyscyplinarnego spotkania młodych, wybitnych wrocławskich naukowców i artystów. Jest także zespołem opiniotawczo-doradczym w sprawach wspierania rozwoju akademickiego i naukowego Wrocławia. Do zadań Akademii należy m.in. wsparcie procesu decyzyjnego miasta w zakresie polityki współpracy ze środowiskiem akademickim.
Centrum Wiedzy Academia Europea	
118.	Wrocławskie Centrum Akademickie prowadzi biuro Academia Europaea - największego ogólnoeuropejskiego stowarzyszenia zrzeszającego wybitnych przedstawicieli świata nauki. Akademia powstała w 1988 r. z inicjatywy m.in. Royal Society oraz Szwedzkiej Królewskiej Akademii Nauk, która przyznaje Nagrody Nobla. Skupia ponad 4 tys. naukowców, wśród których jest kilkudziesięciu noblistów. We Wrocławiu powstało biuro Academia Europaea Knowledge Hub (Centrum Wiedzy Akademii Europejskiej), które organizuje wydarzenia o charakterze naukowym i akademickim. Przyczynia się do promocji i rozwoju europejskiej współpracy międzynarodowej na polu naukowym.
Nagroda Wrocławska Profesura im. Fritza Sterna	
119.	Kluczowym kryterium wyboru laureata nagrody, obok doskonałości naukowej, jest wybitna działalność społeczna kandydata poprzez zaangażowanie nauki w proces tworzenia wzajemnego porozumienia pomiędzy narodami i kulturami, wspieranie walki z uprzedzeniami i nienawiścią oraz budowy świadomego społeczeństwa obywatelskiego. Celem przedsięwzięcia jest wiązanie z miastem wybitnych przedstawicieli świata nauki.
Portal wiedzy - Wrocławskie Centrum Akademickie	
120.	Rozbudowa treści dostępnych w internetowym serwisie programu Wrocławskie Centrum Akademickie (wca.wroc.pl) o materiały popularyzujące wiedzę naukową w oparciu m.in. o dokumentację projektów realizowanych przez samorząd miejski we współpracy ze środowiskiem akademickim (w tym dokumentację wykładów programu Visiting Professors).

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
121.	<p>Wrocławska Nagroda Naukowa</p> <p>Wrocław, podobnie jak inne znane miasta akademickie, przyznaje swoją nagrodę naukową. Trafia ona w ręce naukowca lub artysty, który dzięki swym interdyscyplinarnym aktywnościom wybitnie służy integracji wrocławskiego środowiska akademickiego.</p>
122.	<p>Studencki Program Stypendialny</p> <p>Program przeznaczony jest dla laureatów olimpiad przedmiotowych, studentów wyjeżdżających studiować na zagranicznej uczelni, a także doktorantów wyróżniających się wybitnymi osiągnięciami naukowymi.</p>
123.	<p>Wszechnica Miejska</p> <p>Cykl otwartych spotkań (poznawanie świata uczelni), wykładów, warsztatów (poszerzanie praktycznych umiejętności) oraz spektakli popularno-naukowych dla mieszkańców Wrocławia prowadzony przez samorząd miejski oraz liderów wrocławskiego środowiska akademickiego w ramach programu Wrocławskie Centrum Akademickie.</p>
<p>OBSZAR 10 - POMOC SPOŁECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programów przeciwdziałających wykluczeniom społecznym 	
124.	<p>SOR – Spotkanie – Otwartość – Rozmowa</p> <p>Celem projektu jest wspieranie konstruktywnych rozwiązań w obszarze komunikacji interpersonalnej i społecznej, wykorzystując aktualną wiedzę z zakresu: budowania więzi międzyludzkich, postaw prospołecznych, zdrowia psychicznego, upowszechniania informacji wielokulturowej oraz polepszania komunikacji w relacjach: rodzice – dyrektorzy/nauczyciele, ale również opiekunowie, dziadkowie, inne osoby współtowarzyszące rozwojowi dzieci i młodzieży.</p>
125.	<p>Senioralny Fundusz Wyjazdowy</p> <p>Samorządy Osiedli, prowadzące działalność na rzecz środowiska senioralnego, realizują program polegający na zagospodarowaniu czasu wolnego wrocławskich seniorów poprzez organizację i przeprowadzenie wyjazdów rekreacyjnych i wycieczek (m.in. do miejsc istotnych kulturowo i historycznie na terenie Polski oraz Europy) oraz realizują bezpośrednio związane z nimi działania integracyjno-edukacyjne. Wspólne wyjazdy umożliwiają poznanie miejsc o wysokich walorach zabytkowych i historycznych oraz przyczyniają się do integracji seniorów.</p>
126.	<p>Realizacja Akademickiego Programu Wsparcia Seniorów</p> <p>Program partnerstwa samorządu, środowiska akademickiego oraz sfery przedsiębiorczości na rzecz wsparcia aktywności, edukacji oraz rozwoju postaw przedsiębiorczych w środowiskach seniorów wrocławskich.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
127.	<p>Realizacja Wrocławskiego Atelier Aktywności Zawodowej</p> <p>Program, którego adresatem są wrocławianie (w zasadzie w każdym wieku), oferuje udział w warsztatach pokazujących od praktycznej strony różne formy aktywności zawodowej i przedsiębiorczości (tej zaawansowanej technologicznie i naukowo, ale także tej mniej popularnej, bardzo drobnej, również rzemieślniczej).</p>
128.	<p>Prowadzenie działalności pn. <i>Przestrzeń Trzeciego Wieku (PTW)</i></p> <p>Głównym celem działalności Przestrzeni Trzeciego Wieku jest wzmocnienie aktywizacji i rozwój potencjału seniorów. Zakres podejmowanych działań odnosi się do takich obszarów jak edukacja, nauka, kultura (m.in. koncerty, warsztaty, prelekcje, konferencje, porady i konsultacje, imprezy okolicznościowe, działalność naukowa). W ramach PTW realizowane są projekty: Otwarty Klub Seniora, Laboratorium Zabawek, Cyfrowa Przestrzeń bez Barrier (wspierający seniorów w zakresie poruszania się w świecie nowych technologii) oraz Społeczny Instytut konsolidujący potencjał naukowy i biznesowy w celu wzmocnienia działań na rzecz seniorów. Instytut ma przyczynić się do integracji podmiotów działających na rzecz seniorów, wymiany doświadczeń, partycypacji społecznej, zarządzania potencjałem trzeciego wieku itp. W ramach Instytutu planuje się m.in. zarządzanie potencjałem trzeciej generacji.</p>
129.	<p>Budowanie społeczeństwa obywatelskiego opartego na solidaryzmie międzypokoleniowym</p> <p>Celem zadania jest aktywizacja i integracja osób starszych oraz poprawa jakości ich życia. W ramach zadania realizowane są m.in. kampania społeczna Dni Seniora, Akademia Rozwoju Seniora, kampania społeczna Dni Babci i Dziadka, Wrocławska karta seniora, Senior Taxi, prowadzone są kluby seniora, Radiowy Klubu Seniora czy Kalejdoskop Seniora.</p>
130.	<p>Realizacja projektu Wrocławskie Centrum Sprawiedliwości Naprawczej</p> <p>Zorganizowanie osobom skazanym prawomocnym wyrokiem, nieodpłatnych i kontrolowanych prac na cele społeczne. Osoby te pracują przy usuwaniu z powierzchni obiektów elementów graficznych wyrażających mowę nienawiści. Poprzez realizację projektu promowana jest idea sprawiedliwości naprawczej.</p>
<p>OBSZAR 13 - KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja wydarzeń kulturalnych • Wsparcie Dialogu Międzykulturowego 	
131.	<p>Organizacja uroczystości wręczenia nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego</p> <p>Przygotowanie corocznej uroczystości wręczenia Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Nagroda została ustanowiona 4 czerwca 2004 r. przez Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Miasto Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Uniwersytet Wrocławski oraz Kolegium Europy Wschodniej. Jest uhonorowaniem osób, których działalność przyczyniła się do obalenia komunizmu, odzyskania przez Polskę niepodległości oraz do budowy i kształtowania społeczeństwa obywatelskiego zarówno w Polsce, jak i w Europie Środkowej i Wschodniej.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
132.	<p>Realizacja programu przyznawania nagród Wrocławia w dziedzinie kultury</p> <p>W ramach programu przyznawana jest Literacka Nagroda Europy Środkowej <i>Angelus</i> oraz Wrocławska Nagroda Poetycka <i>Silesius</i>.</p>
133.	<p>Realizacja programu wsparcia dla wrocławskich kombatantów i osób represjonowanych</p> <p>Realizacja programu upamiętniania historii oraz wsparcia wrocławskich kombatantów i osób represjonowanych. Celem jest edukacja społeczna i historyczna. W ramach zadania prowadzone będą również działania na rzecz wsparcia wrocławskich środowisk kombatanckich oraz osób represjonowanych w tym: wsparcie działalności oraz organizacji uroczystości rocznicowych, wigilia dla kombatantów i osób represjonowanych, projekty i wydarzenia edukacyjne.</p>
134.	<p>Realizacja projektu Parki ESK <i>Emocje Sport Kultura</i></p> <p>Celem zadania jest promowanie oddolnych inicjatyw kulturalnych, sportowych i edukacyjnych, zachęcanie wrocławian do czynnego i biernego udziału w kulturze oraz aktywizacja obszarów zielonych.</p>
135.	<p>Realizacja projektów kulturalnych o najwyższym znaczeniu i randze</p> <p>Organizacja m.in.: Przeglądu Piosenki Aktorskiej, Międzynarodowego Festiwalu Filmowego Nowe Horyzonty, Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans, festiwalu fotograficznego TIFF, Festiwalu Gitarowego Rekordu Guinnessa, festiwalu Eklektik Session, Dolnośląskiego Konkursu Filmowego.</p>
136.	<p>Organizacja obchodów Święta Wrocławia</p> <p>Cykl imprez związanych z obchodami Święta Wrocławia.</p>
137.	<p>Udostępnianie mieszkańcom Wrocławia i turystom zrewitalizowanej wyspy Daliowej</p> <p>Udostępnianie zrewitalizowanej wyspy z przeznaczeniem na miejsce spotkań dla mieszkańców i turystów, jako części tzw. osi odrzańskiej (od starej piekarni garnizonowej, przez Wyspę Słodową i bulwary Dunikowskiego oraz Lecha i Marii Kaczyńskich).</p>
138.	<p>Promocja Wrocławia jako nowoczesnego ośrodka życia muzycznego, teatralnego, plastycznego</p> <p>Współpraca z artystami i środowiskami artystycznymi, organizacjami pozarządowymi, w tym organizacja otwartych konkursów na realizację projektów kulturalnych.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
Realizacja inicjatyw nawiązujących do tradycji historycznej i patriotycznej	
139.	Współorganizacja i organizacja uroczystości w ramach świąt państwowych i lokalnych.
Realizacja programu Stypendyści Wrocławia	
140.	Przyznawanie stypendiów utalentowanym uczniom i studentom zajmującym się twórczością artystyczną oraz profesjonalnym artystom.
Nowe projekty inwestycyjne związane z działalnością kulturalną	
141.	Zadania dotyczące opracowania dokumentacji projektowych i realizacji robót w zakresie budowy, przebudowy i/lub modernizacji obiektów służących edukacji i działalności kulturalnej. W programie: Centrum Kultury <i>Nowe Żerniki</i> , Pomnika Niepodległości na terenie pl. Legionów i Pomnika Żołnierzy Niezłomnych na skrzyżowaniu ul. Glinianej z ul. Ślężną, siedziby Centrum Kultury Zamek.
Realizacja projektu <i>Otwarta Przestrzeń Kultury</i>	
142.	Idea projektu jest wykorzystanie wnętrza zabytkowego kościoła pw. św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim i stworzenie w nim przestrzeni, w której mieszkańcy będą mogli nieodpłatnie uczestniczyć w wydarzeniach społeczno-kulturalnych, takich jak: pokazy filmowe, spotkania literackie, rozmowy z podróżnikami, wystawy, koncerty oraz zwiedzanie obiektu z przewodnikiem. Otwarta Przestrzeń Kultury jest dostępna i otwarta dla ludzi młodych, seniorów oraz rodzin z dziećmi – wszystkich, którzy chcą wziąć udział w przygotowanych wydarzeniach, ale również je zorganizować.
Realizacja Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego na lata 2018-2022	
143.	Strategia wyznacza kierunki działań w ramach realizacji wizji Wrocławia jako wspólnoty mieszkańców, którzy żyją we wzajemnym szacunku bez względu na swoje pochodzenie, odrębność kulturową, język czy religię. W ramach zadania realizowane są projekty edukacyjno-integracyjne kształtujące postawy otwartości i dialogu międzykulturowego oraz wspierające mniejszości narodowe i etniczne. Rozwijane są działania w ramach wsparcia środowisk szkolnych m.in. prowadzone są klasy przygotowawcze, realizowany jest projekt Ambasadorów Dialogu przeznaczony dla pracowników placówek edukacyjnych, odbywają się konsultacje dla nauczycieli i rodziców, Targi Edukacji Międzykulturowej, szkolenia i warsztaty, Sztafeta Szkół <i>Stop Mowie Nienawiści</i> . Wdrażane są nowe projekty, m.in. program <i>Dobre słowo, Przejście Dialogu</i> oraz działania informacyjne dla obcokrajowców w ramach projektu <i>WROMigrant</i> .

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
144.	<p data-bbox="331 353 1453 421">Działania na rzecz Dialogu Kultur, mniejszości narodowych i etnicznych oraz obcokrajowców we Wrocławiu</p> <p data-bbox="331 452 1453 613">Celem zadania jest promowanie postawy otwartości, wspieranie mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących we Wrocławiu w zakresie zachowania tożsamości, kultury, języka i tradycji oraz promowanie wielokulturowości miasta. W ramach zadania realizowane są działania na rzecz mniejszości (np. warsztaty artystyczne, festiwale), wsparcie obchodów rocznic mniejszości.</p>

PRIORYTET 7 – GOVERNANCE

Pandemia koronawirusa przyspieszyła transformację cyfrową wielu sektorów gospodarki, administracji, służby zdrowia i szkolnictwa. Infrastruktura telekomunikacyjna, jak i liczne narzędzia oraz aplikacje związane z edukacją, zdrowiem czy transportem (m.in. platformy do zdalnego nauczania, inteligentne tablice w przestrzeni publicznej, powiadomienia na telefon o zagrożeniach) zostały wdrożone i były stosowane w wielu miejscach na świecie już przed pandemią. Jednak skala i częstotliwość ich wykorzystania w ostatnich miesiącach znacznie wzrosła, a w wielu przypadkach zastąpiła inne formy komunikacji i współpracy międzyludzkiej. W odpowiedzi na m.in. powyższe wyzwania opracowano Program transformacji cyfrowej Urzędu Miejskiego Wrocławia i miejskich jednostek organizacyjnych na lata 2021-2027.

W 2022 r. rozwijane będą systemy aplikacyjne oraz e-usługi dla mieszkańców m.in. robotyzacja procesów związanych z wymiarem podatków i opłat lokalnych, rozbudowa systemu informacji przestrzennej czy generatora ofert dla NGO, planowane jest udostępnienie zbiorów informacji przetwarzanych w systemach informatycznych urzędu i jednostek miejskich na potrzeby wykorzystania ich przez inne podmioty. Kontynuowane będą prace w celu budowy efektywnego i przyjaznego systemu poboru podatków i opłat, dotyczące rozwijania systemu e-deklaracji czy detekcji budynków dla celów podatku od nieruchomości.

W celu dostosowania strategii Wrocławia do nowych przepisów prawnych, jak również podkreślenia w jej treści wyzwań stojących przed miastem, wynikających z aktualnych priorytetów UE, jak również ze zmienionej pandemią rzeczywistości, prowadzone będą prace nad opracowaniem nowej strategii Wrocławia.

Ważnym elementem zarządzania miastem jest partycypacja społeczna. W 2022 r. kontynuowane będą zadania: Wrocławski Budżet Obywatelski oraz Mikrogranty. Rozwijana będzie współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi. W ramach Dużej Polityki Osiedlowej oraz programu Silne Społeczności promowana będzie działalność Centrów Aktywności Lokalnej (CAL). Realizowane będą projekty społeczne i społeczno-edukacyjne w ramach Akademii Twórczych Inicjatyw Obywatelskich. W celu wspierania rozwoju ekonomii społecznej wdrażany będzie Lokalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej miasta Wrocławia.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 7 – GOVERNANCE	
OBSZAR 4 - ADMINISTRACJA PUBLICZNA I PROMOCJA <ul style="list-style-type: none"> • Wydatkowanie środków publicznych w sposób partycypacyjny • E-administracja • Informacja o działaniach miasta 	
145.	<p>Wrocławski Budżet Obywatelski (WBO)</p> <p>W 2022 r. planowana jest realizacja zadań WBO wybranych w głosowaniu na przełomie września i października 2021 r. W 2022 r. ruszy także nabór projektów w ramach kolejnej edycji, które następnie zostaną poddane pod głosowanie mieszkańców aby trafić do realizacji w kolejnym roku.</p>
146.	<p>Realizacja programu URBANCARD Premium (Nasz Wrocław)</p> <p>Celem programu URBANCARD Premium (Nasz Wrocław) jest zachęcenie mieszkańców, dla których Wrocław na co dzień jest centrum ich życia, do korzystania z jego atrakcji kulturalnych, sportowych oraz rekreacyjnych. Mieszkańcy miasta, rozliczający się z podatku dochodowego w jednym z właściwych dla miasta Wrocławia urzędów skarbowych, mają możliwość skorzystania z atrakcyjnych zniżek oferowanych przez partnerów programu.</p>
147.	<p>E-administracja</p> <p>Głównym celem zadania jest rozwój systemów aplikacyjnych oraz e-usług dla mieszkańców Wrocławia, zapewnienie zgodności licencyjnej, a także rozwój lub wymiana części infrastrukturalnej wykorzystywanej przez ww. systemy aplikacyjne w celu zapewnienia wydajnej i bezawaryjnej pracy. Planuje się, po uzyskaniu dofinansowania unijnego, uruchomić m.in. system kompleksowej obsługi gospodarki odpadami komunalnymi, system cyfryzacji usług Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta czy system do zarządzania zielenią miejską.</p>
148.	<p>Poprawa systemu poboru podatków i opłat</p> <p>Zadanie związane jest z budową efektywnego i jednocześnie przyjaznego podatnikom systemu poboru podatków i opłat przypadających Gminie Wrocław. Przewiduje się wdrożenie nowych rozwiązań informatycznych polegających na rozwijaniu systemu e-deklaracji (umożliwiającego składanie deklaracji i korekt drogą elektroniczną przy jednoczesnym wykorzystaniu kalkulatorów informatycznych do obliczenia wielkości podatku). Ponadto planowane jest wypracowanie ostatecznej wersji systemu detekcji budynków i wprowadzenie jej do użytkowania. Narzędzie to umożliwi identyfikację nowych budynków i budowli, które nie zostały zgłoszone do opodatkowania podatkiem od nieruchomości.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 7 – GOVERNANCE	
149.	Udostępnianie zbiorów informacji przetwarzanych - Otwarte Dane Wrocław
	Głównym celem zadania jest udostępnianie zbiorów informacji przetwarzanych w systemach informatycznych urzędu i jednostek miejskich na potrzeby wykorzystania ich przez inne podmioty. Planowane jest wdrożenie polityki otwierania danych i wzrost (o ok. 50%) ilości zbiorów danych osobowych udostępnionych na portalu Open Data Wrocław (https://www.wroclaw.pl/open-data/).
150.	Rozbudowa Systemu Informacji Przestrzennej
	Głównym celem zadania jest rozwój systemów mapowych Gminy Wrocław, utrzymanie i rozwój geoportalu gminy poprzez budowę podstawowej wersji nowej aplikacji mapowej (responsywnej), rozwój edytora POI.
151.	Robotyzacja procesów związanych z wymiarem podatków i opłat lokalnych
	Wdrożenie automatyzacji w realizacji procesów powtarzalnych i najbardziej czasochłonnnych. Robotyzacja umożliwi ponadto skuteczniejszą wymianę danych pomiędzy systemami informatycznymi oraz zaoferowanie klientom nowych usług lub rozbudowanie obecnie dostępnych. Automatyzacja procesów pozwoli na utrzymanie się na wysokim poziomie jakości usług dla stale zwiększającej się liczby podatników.
152.	Zarządzanie procesami w UMW
	Analiza, mapowanie i optymalizacja procesów w wybranych obszarach merytorycznych - front-office i back-office. Implementacja narzędzi do zarządzania procesami. Projektowanie ścieżki transformacji wybranych usług do e-usług - identyfikacja wybranych usług świadczonych na rzecz mieszkańców wraz z rekomendacją rozwiązań informatycznych, które pozwolą na transformację do e-usług. Planuje się, po uzyskaniu dofinansowania unijnego w ramach programu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, wdrożenie Systemu Zarządzania Procesami (w pierwszym etapie system obejmie procesy w WAB). Wypracowanie odpowiednich narzędzi, w tym również informatycznych, niezbędnych do wdrożenia w UMW modelu zarządzania procesami oraz ciągła współpraca z właścicielami procesów. Mapowanie i optymalizacja procesów z komórkami merytorycznymi UMW.
153.	Program transformacji cyfrowej Urzędu Miejskiego Wrocławia i miejskich jednostek organizacyjnych na lata 2021-2027
	Koordynowanie i monitorowanie przebiegu realizacji działań podjętych w ramach realizacji Programu transformacji cyfrowej Urzędu Miejskiego Wrocławia i miejskich jednostek organizacyjnych na lata 2021-2027 i osiąganych wskaźników. Przeprowadzenie analiz przedsięwzięć i inicjatyw związanych z procesem cyfryzacji.
154.	Doskonalenie i rozwój Zintegrowanego Systemu Zarządzania
	Zadania w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania: szkolenia dla audytorów wewnętrznych oraz pracowników Urzędu w celu podnoszenia kompetencji i świadomości w zakresie Systemów, realizacja audytów wewnętrznych, audyty nadzoru Systemu.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 7 – GOVERNANCE	
155.	Sztuczna Inteligencja (AI) – inteligentne miasto
	Identyfikacja nowych, inteligentnych technologii i usług, które powinny być wdrażane jako odpowiedź na zmieniające się potrzeby i nowe wyzwania rozwojowe miasta. Współpraca z przedstawicielami uczelni wyższych, instytucji naukowych, organizacji pozarządowych, firm – organizacja i uczestnictwo w spotkaniach, konferencjach.
156.	Współpraca w ramach Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego (WrOM)
	Celem jest lepsza koordynacja procesów rozwojowych m.in. w zakresie transportu publicznego, planowania przestrzennego czy rozwoju gospodarczego. W ramach zadania odbywają się m.in. spotkania przedstawicieli gmin WrOM w ramach tzw. Komitetu Transportowego WrOM, w trakcie którego poruszane są tematy formalizacji współpracy w zakresie wspólnego transportu publicznego, w tym Wrocławskiej Kolei Metropolitalnej.
157.	Nowa Strategia Rozwoju Wrocławia
	Obowiązek sporządzenia nowej strategii rozwoju wynika z nowelizacji Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Istotnym elementem strategii będzie model struktury funkcjonalno-przestrzennej, jej treść uwzględni nowe wyzwania stojące przed miastem wynikające z aktualnych priorytetów, UE, jak również ze zmienionej pandemią rzeczywistości. Zadanie obejmuje m.in. przygotowanie kompleksowych analiz i opracowań oraz konsultacje.
158.	Wzmacnianie postaw proobywatelskich wśród mieszkańców
	Promowanie współpracy wśród mieszkańców osiedli (na poziomie osiedla lub między osiedlami) wzmacniające działania np. przy planowaniu wspólnych przestrzeni publicznych.
159.	Działania na rzecz promocji działalności społecznej i wolontaryjnej
	Podejmowanie działań mających na celu promowanie idei wolontariatu, jako formy aktywności społecznej wspierającej rozwój osobisty i społeczny oraz kształtowanie postaw społecznej aktywności m.in. poprzez wzmacnianie kompetencji społecznych i organizacyjnych, rozwój inicjatyw integracyjnych oraz tworzenie warunków do rozwoju wolontariatu, poprzez prowadzenie takich działań jak: konkursy <i>Wrocławskie Oblicza Wolontariatu</i> oraz <i>Ośmiu Wspaniałych</i> , które wyróżniają osoby podejmujące działania pomocowe na rzecz innych osób, prowadzenie strony internetowej z bazą ofert wolontariatu, działania w ramach kompetencyjnego wolontariatu pracowniczego, obchody Dnia Koordynatora Wolontariatu oraz Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, wolontariat szkolny - wsparcie wolontariatu we wrocławskich szkołach.
160.	Realizacja projektu Nowy obiekt - nowa jakość
	Podniesienie jakości wykonywanych zadań publicznych zleconych przez Miasto organizacjom pozarządowym poprzez wykonanie prac (przede wszystkim w lokalach użytkowych będących w zasobach Gminy Wrocław, w których organizacje pozarządowe realizują zadania publiczne) związanych z: dostępnością architektoniczną dla osób ze szczególnymi potrzebami, adaptacyjnych, przystosowujących do obowiązujących przepisów.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 7 – GOVERNANCE	
161.	<p>Realizacja Strategii Rozwoju Współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi 2018-2022</p> <p>Realizacja zadań związanych z wypracowaną Strategią współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Wrocławia w latach 2018-2022.</p>
<p>Mikrogranty</p>	
162.	<p>Ogólnomiejski program wsparcia oddolnych inicjatyw lokalnych, które realizują mieszkańcy Wrocławia we współpracy z operatorami programu: Strefą Kultury Wrocław oraz organizacją pozarządową wyłonioną w drodze konkursu. Aplikować mogą osoby fizyczne, grupy nieformalne lub organizacje pozarządowe realizując swoje pomysły na działania z zakresu animacji, aktywizacji społecznej, edukacji, związane z wszystkimi dziedzinami sztuki oraz inne o charakterze kulturotwórczym i więziotwórczym.</p>
<p>Rozwój Generatora ofert dla NGO</p>	
163.	<p>Rozwój oprogramowania specjalistycznego w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach sprawnej i efektywnej realizacji zadań publicznych. Narzędzie informatyczne wspierać będzie organizacje pozarządowe m.in. w prawidłowym przeprowadzeniu procedury otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych oraz ich rozliczenie, a także komórki organizacyjne UM i miejskie jednostki organizacyjne w obsłudze organizacji konkursów, prowadzeniu bazy zawierającej informacje o tych organizacjach oraz ogłoszonych otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych. W szczególności ma objąć również stworzenie platformy wymiany informacji pomiędzy organizacjami pozarządowymi a Gminą Wrocław.</p>
<p>Ekonomia społeczna</p>	
164.	<p>Zadanie obejmuje wdrażanie Lokalnego programu rozwoju ekonomii społecznej w Gminie Wrocław w zakresie społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych oraz wspieranie rozwoju i wzmocnienia podmiotów ekonomii społecznej (np. spółdzielni socjalnych, organizacji pozarządowych) oraz współpraca w tym zakresie m.in. z Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej, komórkami organizacyjnymi UM, miejskimi jednostkami organizacyjnymi, podmiotami ekonomii społecznej.</p>
<p>Wdrażanie modelu Centrów Aktywności Lokalnej (CAL)</p>	
165.	<p>Celem zadania jest wdrażanie i promocja modelu Centrów Aktywności Lokalnej poprzez wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na rzecz społeczności lokalnych. Zadanie jest realizowane w odniesieniu do celów Dużej Polityki Osiedlowej oraz realizacji programu <i>Silne Społeczności Lokalne</i>.</p>
<p>Prowadzenie Wrocławskiej Akademii Samorządowej</p>	
166.	<p>Zadanie dotyczy organizacji cyklu wykładów (przeznaczonych dla radnych – miejskich i osiedlowych) dotyczących zasad zarządzania miastem, finansów, socjologii, kultury i architektury. Celem wykładów jest upowszechnienie wiedzy o ustroju i zasadach funkcjonowania samorządu miejskiego, jego finansowaniu oraz współpracy z innymi podmiotami administracji oraz otoczeniem społeczno-gospodarczym.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 7 – GOVERNANCE	
167.	<p>Wrocławskie Akademickie Zespoły Zadaniowe (WAZZA)</p>
	<p>WAZZA to formuła współpracy samorządu ze środowiskiem naukowym i artystycznym polegająca na angażowaniu w konsultowanie i rozwiązywanie problematycznych zagadnień miejskich interdyscyplinarnych zespołów akademickich (studencko-doktoranckich pracujących pod kierunkiem utytułowanych mentorów naukowych) działających na bieżąco, w trybie konsultacyjnym ze służbami miejskimi.</p>
168.	<p>Prowadzenie Akademii Twórczych Inicjatyw Obywatelskich</p>
	<p>Zadanie obejmuje realizację projektów społecznych i społeczno-edukacyjnych skierowanych do szerokiej grupy odbiorców w różnym przedziale wiekowym. Celem jest pobudzenie świadomości obywatelskiej wśród uczestników, a także inicjowanie działań rozwojowych (we współpracy z mieszkańcami Wrocławia, Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego oraz miast współpracujących) poprzez integrację grup środowiskowych i rodzinnych oraz przy wsparciu instytucji: kultury, biznesu, nauki, edukacji, pozarządowych i samorządowych. Inicjowane projekty to Akademia Dziennikarstwa Obywatelskiego i Studium Prospectus, adresowane do młodzieży szkół ponadpodstawowych i realizowane przez specjalistów spoza środowiska szkolnego ze wsparciem uczelni wyższych. Ponadto quizy rodzinne, których celem jest promocja Gminy Wrocław (poprzez zachęcenie mieszkańców do wspólnego zdobywania wiedzy o historii, geografii, przyrodzie), popularyzacja spotkań w gronie rodziny, rozwijanie i umacnianie więzi rodzinnych, przekazywanie wiedzy lokalnej poprzez rozrywkę, rozwijanie wiedzy i umiejętności artystycznych.</p>
<p>OBSZAR 6 - BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwój infrastruktury w przestrzeni publicznej wpływającej na poprawę bezpieczeństwa 	
169.	<p>Rozbudowa monitoringu wizyjnego miasta</p>
	<p>System monitorowania wizyjnego CCTV ma na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, przeciwdziałanie wykroczeniom przeciwko porządkowi publicznemu, takim jak niszczenie mienia, akty wandalizmu i chuligaństwa, zakłócanie porządku, spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych. Zadanie będzie realizowane kolejno w poszczególnych rejonach i dzielnicach Wrocławia.</p>
170.	<p>Realizacja zadań związanych z cyfryzacją odpowiedzialną społecznie</p>
	<p>W ramach zadania realizowany będzie projekt <i>Wrocławski Wolontariusz IT</i> (główne cele: podnoszenie podstawowych kompetencji cyfrowych beneficjentów oraz podnoszenie kompetencji "miękkich" osób będących wolontariuszami IT). Ponadto prowadzone będą warsztaty z przeciwdziałania cyberprzemocy dla dzieci i młodzieży. Zaplanowano również spotkania eksperckie dotyczące profilaktyki cyberuzależnień. W partnerstwie z Gdańskiem realizowany będzie projekt <i>Ekocyfryzacja</i> - spotkania i warsztaty z Sojusznikami Zrównoważonego Rozwoju. Przeprowadzony zostanie konkurs dla dzieci i młodzieży <i>Dobro w Sieci</i>. Przez cały rok będzie także prowadzona cyberporadnia, czyli telefon pod który można zadzwonić i uzyskać od specjalistów poradę w zakresie problemów o tematyce cyfryzacyjnej, bezpieczeństwa w sieci, cyberprzemocy.</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 7 – GOVERNANCE	
OBSZAR 7 - OŚWIATA I WYCHOWANIE <ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa infrastruktury dydaktycznej 	
171.	<p>Organizacja wrocławskiej edukacji</p> <p>Budowanie prestiżu nauczyciela poprzez: 1. ustalenie priorytetów doskonalenia nauczycieli przeprowadzane na podstawie badania potrzeb szkoleniowych nakierowanych na pobudzenie nauczycieli do poszukiwań nowatorskich metod nauczania; 2. system motywacyjny. Realizatorami systemu doskonalenia - zgodnie z wyżej określonymi priorytetami - jest Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz w ramach środków na doskonalenie zawodowe - dyrektorzy szkół, przedszkoli i pozostałych placówek oświatowych. Inteligentne zarządzanie – wykorzystywanie cyfrowych rozwiązań we wrocławskiej edukacji (m.in. e-rekrutacja, e-dziennik). System wsparcia dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych we Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Uczeń obcojęzyczny w szkole - przygotowanie nauczycieli do pracy z uczniem obcojęzycznym.</p>
OBSZAR 10 - POMOC SPOŁECZNA <ul style="list-style-type: none"> Realizacja programów przeciwdziałających wykluczeniom społecznym 	
172.	<p>Realizacja programu wrocławskich biur porad obywatelskich oraz wrocławskich mediacji</p> <p>Celem jest zapewnienie dostępu do bezpłatnych porad osobom, które nie kwalifikują się do rządowego programu nieodpłatnej pomocy prawnej, a także zapewnienie dostępu do mediacji mieszkańcom Wrocławia i popularyzowanie tej formy rozwiązywania konfliktów na terenie Wrocławia, w tym w środowisku szkolnym. Pomoc obejmuje w szczególności osoby w trudnej sytuacji życiowej, polega na ułatwianiu dostępu do bezpłatnej i bezstronnej pomocy prawnej, informowaniu o przysługujących uprawnieniach ustawowych i systemowych.</p>

POLITYKA FINANSOWA MIASTA

Założenia polityki finansowej Wrocławia na rok 2022 opracowane zostały w warunkach utrzymującej się wysokiej niepewności co do rozwoju epidemii COVID-19 i jej oddziaływania na sytuację finansowo-gospodarczą. Z uwagi na wystąpienie kolejnej fali zachorowań, na początku 2021 r. ponownie zamrożono działalność gospodarczą wielu branż. Wprowadzono restrykcje i obostrzenia w zakresie przekraczania granic oraz regulacje dotyczące zachowania bezpieczeństwa w miejscach publicznych. W konsekwencji zweryfikowano wcześniejsze prognozy (z przełomu 2020 i 2021 r.) dotyczące możliwego powolnego ożywienia światowej i krajowej gospodarki oraz możliwość powrotu na ścieżkę wzrostu gospodarczego. Głównym czynnikiem ryzyka jest skala kolejnych fal zachorowań na COVID-19 i konieczność ograniczania działalności gospodarczej, zarówno w kraju, jak i u głównych partnerów handlowych Polski, co w konsekwencji zaburza łańcuchy dostaw, ogranicza świadczenie usług, handel oraz przepływ osób i towarów, tym samym wymusza konieczność większego zaangażowania środków rządowych i samorządowych na walkę z pandemią i jej skutkami. Skutki zawirowań w gospodarce, wynikające z pandemii i nałożonych administracyjnych ograniczeń w wykonywaniu działalności gospodarczej, przekładają się na wyraźny spadek dochodów finansów publicznych. Znaczne ubytki dochodów w budżecie samorządów wystąpiły już w 2020 r. i będą odczuwalne w budżetach jednostek samorządu terytorialnego w kolejnych latach, w tym także w budżecie Wrocławia. W tym kontekście priorytetowym celem polityki finansowej miasta na 2022 r. i kolejne lata będzie zapewnienie stabilności finansów miasta na bezpiecznym poziomie. Realizacja tego celu będzie zadaniem trudnym, z uwagi na wysoki stopień niepewności odnośnie tempa i trwałości poprawy koniunktury gospodarczej oraz zależności budżetu miasta od gospodarki krajowej. Niepewność dotyczy również zakresu oraz trwałości efektów działań podjętych w ramach polityki rządu, mających na celu łagodzenie negatywnych skutków pandemii. W I kwartale 2021 r. (w tym czasie powstaje poniższy tekst) rząd zapowiedział zmiany w przepisach podatkowych (nowe dodatkowe ulgi dla rodzin) w celu wzmocnienia polityki prorodzinnej, a także odciążenie podatników o najniższych dochodach, chcąc w ten sposób wpłynąć na wzrost wydatków konsumpcyjnych. Zmiany te mogą mieć konsekwencje w 2022 r. i w kolejnych latach po pandemii, w postaci obniżenia dochodów podatkowych budżetu samorządów. Dodatkowo proces odbudowy aktywności gospodarczej może osłabić wycofywanie programów ochronnych i stymulacyjnych dla przedsiębiorstw. Kolejnym czynnikiem ryzyka są potencjalne zmiany strukturalne w gospodarce, wynikające ze zmiany zachowań ekonomicznych gospodarstw domowych i firm, co w efekcie może spowodować zmiany struktury oraz skali ich wydatków. Impulsem dla gospodarki będzie na pewno przyspieszenie programu szczepień, które pozwoli zminimalizować dotkliwie dla niej restrykcje, co przełoży się na lepsze perspektywy wzrostu gospodarczego w II połowie 2021 r. i w kolejnych latach. Biorąc pod uwagę dynamikę rozwijającej się sytuacji epidemicznej, konieczne jest podjęcie działań, które pozwolą ograniczyć konsekwencje wystąpienia potencjalnych negatywnych ryzyk i niekorzystnych uwarunkowań dla budżetu miasta w roku 2022 i następnym latach. W związku z tym, podejmowane będą działania na rzecz wzmocnienia finansów Wrocławia, m.in. poprzez prowadzenie aktywnej polityki lokalnej zmierzającej do ograniczania negatywnych skutków zamrożenia niektórych sektorów gospodarki. Realizowany będzie Wrocławski Pakiet Pomocowy, w ramach którego zastosowano szereg rozwiązań mających na celu udzielenie wsparcia wrocławskim przedsiębiorstwom (ulgi i umorzenia) w celu zmniejszenia ryzyka przejściowego spadku przychodów i pogorszenia płynności firm. Efektem tych działań – koniecznych w aktualnej sytuacji – będzie uszczuplenie wpływów niektórych

kategorii dochodów budżetowych uzyskiwanych przez miasto. Jednak długofalowo taka polityka wpłynie korzystnie na poziom dochodów uzyskiwanych przez miasto, gdyż pozwoli podmiotom gospodarczym zachować aktywność. Niestety nie można oczekiwać, iż dynamika wzrostu dochodów, w szczególności dochodów bieżących, w najbliższych latach powróci do poziomu sprzed pandemii. Trzeba mieć na uwadze, że skala i wielkość nierównowagi finansów publicznych w 2022 r. będzie zależna od czasu obowiązywania ograniczeń w funkcjonowaniu gospodarki, tempa ich stopniowego znoszenia, a także końcowego rezultatu działań podjętych w związku z pandemią. Taka sytuacja powoduje konieczność ostrożnego podejścia do planowania budżetu Wrocławia na rok 2022 i kolejne lata. W dalszym ciągu bowiem większa część wpływów miasta uzależniona jest bezpośrednio, bądź pośrednio, od rozwoju sytuacji makroekonomicznej, a ta w chwili obecnej obciążona jest dużym ryzykiem, wynikającym ze wzrostu liczby zakażeń oraz pojawienia się nowych mutacji wirusa.

W 2022 r. przewiduje się kontynuowanie dotychczasowej polityki finansowej miasta, której celem jest zapewnienie właściwego poziomu środków na realizację bieżących potrzeb, gwarantujących jego prawidłowe funkcjonowanie, przy jednoczesnym utrzymaniu odpowiedniego poziomu wydatków na inwestycje. Jest to szczególnie ważne z uwagi na to, iż budżety jednostek samorządu terytorialnego, w tym budżet Wrocławia w 2020 r., równie mocno odczuły skutki wystąpienia ogólnoswiatowego, jak i krajowego kryzysu spowodowanego pandemią. Powyższe ma szczególne znaczenie w odniesieniu do uzyskiwanych przez miasto dochodów budżetowych, zwłaszcza z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT, z podatku od czynności cywilnoprawnych oraz ze sprzedaży składników majątkowych, które są silnie skorelowane z sytuacją makroekonomiczną. Dodatkowo negatywny wpływ na poziom dochodów mają wprowadzone przez rząd rozwiązania zawarte w pakiecie ustaw tworzących tzw. Tarcze Antykryzysowe oraz zmiany w systemie podatkowym PIT z 2019 r., które samorzady odczuły w pełnej skali w budżetach 2020 roku. Obok znacznego uszczuplenia wpływów z PIT i CIT, mniejsze zyski widoczne są w pozostałych źródłach dochodów, w tym z podatków i opłat lokalnych, w szczególności z podatku od nieruchomości oraz niepodatkowych należności m.in. z tytułu sprzedaży biletów komunikacji miejskiej oraz innych świadczonych przez miasto usług.

Efekty walki samorządów z pandemią są mocno odczuwalne nie tylko po stronie dochodowej, ale także wydatkowej budżetu. W 2020 r. na przeciwdziałanie skutkom pandemii miasto wydało łącznie 41,5 mln zł. Główne środki przeznaczono na zakup środków ochronnych, wsparcie dla placówek medycznych, na zapewnienie bezpieczeństwa pracowników urzędu oraz klientów, a także dezynfekcje i doposażenie szkół. Z myślą o wsparciu rodziny, podmiotów kultury czy organizacji pozarządowych, miasto uruchomiło także Wrocławski Program Interwencji Społecznej o łącznej wartości pomocy 12 mln zł. Działania te są kontynuowane w 2021 r.

W obliczu przytoczonych ryzyk, ubytku dochodów oraz zwiększonych wydatków, wyzwaniem stanie się zapewnienie finansowania zarówno obligatoryjnych zadań bieżących, jak i przyjętego planu inwestycyjnego. Kluczowe zatem w zakresie polityki finansowej będą działania mające na celu ograniczenie spadku dochodów ze źródeł, na które miasto ma bezpośredni wpływ. Zakładany wzrost tych dochodów w 2022 r. będzie wynikał m.in. z poszerzenia bazy podatkowej, a także regulowania odroczonej i rozłożonej na raty należności z roku 2020 i 2021 oraz zwiększenia efektywności w ściąganiu należności budżetowych, tak aby osiągnąć dochody własne, w tym dochody z podatków i opłat, stanowiły nadal stabilną pozycję w budżecie. Konieczne jest kontynuowanie działań sprzyjających efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w

obszarach, które generują największe koszty, a miasto ma wpływ na ich kształtowanie. Rosnące koszty dofinansowania oświaty, wzrost ceny energii i wzrost płacy minimalnej przekładają się na koszty realizacji wszystkich podstawowych usług publicznych wykonywanych przez miasto. Dlatego też niezbędne jest jak najlepsze angażowanie środków budżetowych pozostających w dyspozycji miasta, tak aby utrzymać równowagę finansową w obszarze działalności bieżącej. Służyć temu będą działania ograniczające dynamikę wzrostu wydatków bieżących w perspektywie rocznej i wieloletniej, co pozwoli zabezpieczyć finansowanie wydatków obligatoryjnych wynikających z ustaw oraz zadań, na realizację których zaciągnięto zobowiązania wieloletnie. Ponadto umożliwi to finansowanie planów i projektów rozwojowych ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej (w tym zapewni środki na wkład własny zadań inwestycyjnych współfinansowanych i planowanych do współfinansowania z budżetu Unii Europejskiej). Celem tak wyważonej polityki po stronie wydatków jest ograniczanie przyrostu deficytu budżetowego oraz spełnienie ustawowych limitów zadłużenia.

Najbliższy rok i kolejne lata to również czas na przygotowanie się do pozyskiwania środków w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027. Konieczne będzie zabezpieczenie środków własnych w budżecie miasta celem przygotowania nowych projektów, na które możliwe będzie uzyskanie dofinansowania unijnego. Impulsem wspierającym inwestycje w mieście będą programy pomocowe, uruchamiane na szczeblu krajowym i unijnym oraz środki pozyskane w ramach przyjętego nowego unijnego programu wsparcia NGEU (Next Generation EU Fund), który ma pomóc w odbudowie gospodarki europejskiej po pandemii. Ważnym elementem podtrzymującym koniunkturę w mieście będzie kontynuowanie dotychczas prowadzonych i realizacja planowanych inwestycji, takich jak: budowa wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z centrum Wrocławia, czy realizacja zadań w ramach projektu – Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu. Miasto zabezpiecza również środki w budżecie na projekty i programy społeczne, zwłaszcza te, które przyczynią się do systematycznej poprawy stanu jakości powietrza oraz tworzą otoczenie przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami. Kontynuowana będzie kolejna edycja Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, który służy aktywnemu włączeniu społeczności lokalnej w proces decyzyjny, dotyczący wydatkowania środków na realizację miejskich inwestycji. Pomimo aktywnego pozyskiwania środków unijnych, potrzeby inwestycyjne w zestawieniu z możliwościami ich finansowania zmuszają miasto do sięgania po inne zewnętrzne źródła przychodów, w tym m.in. preferencyjne kredyty. Planuje się pozyskanie kolejnej transzy kredytu preferencyjnego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, która zostanie przeznaczona w szczególności na finansowanie zadań związanych z poprawą jakości klimatu i środowiska w mieście.

W 2020 r., w związku z trudną sytuacją finansową samorządów spowodowaną epidemią COVID-19, przepisami ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, złagodzone wymóg w zakresie równoważenia strony bieżącej budżetu samorządowego. Równocześnie wyłączono z indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego zobowiązania z tytułu pożyczek, kredytów i emisji obligacji, które zostaną zaciągnięte przez samorządy w związku z ubytkiem dochodów jednostki wynikającym z wystąpienia epidemii COVID-19. Przepisy ustawy o budżetowej, które weszły w życie na początku 2021 r. na podstawie przepisów ustawy z 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021, umożliwiły elastyczne gospodarowanie środkami publicznymi w ramach budżetów jednostek samorządu

terytorialnego. Wprowadzono między innymi regulacje umożliwiające równoważenie budżetów samorządowych i poluzowanie reguły fiskalnej poprzez, obowiązujące w odniesieniu do 2021 r., wyłączenie stosowania przepisów art. 242, art. 243 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Na 2022 r. aktualne pozostają zasady określone w ustawie o finansach publicznych dotyczące utrzymania dodatniej różnicy pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącym. Oznacza to, że wzrost wydatków bieżących nie może być większy niż wzrost dochodów bieżących.

Wprowadzone powyższe zmiany w przepisach pozwoliły jedynie na częściowe ustabilizowanie, w latach 2020-2021, sytuacji w budżetach samorządów. Jednostki samorządu terytorialnego oczekują wprowadzenia, w roku 2022 i kolejnych latach po pandemii, nowych instrumentów wsparcia dla samorządów, które zrekompensowałyby ubytki w dochodach własnych, nie tylko z powodu epidemii COVID-19, ale także polityki podatkowej rządu. To pozwoliłoby na zachowanie odpowiedniej relacji pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi, a w konsekwencji umożliwiłoby realizację planów i projektów rozwojowych oraz większą absorpcję środków europejskich. Przedłużenie ustawowych form wsparcia dla samorządów lub ustanowienie nowych, stanowiłoby wydatną pomoc w zapewnieniu stabilności i bezpieczeństwa finansów jednostek samorządu terytorialnego w horyzoncie nie tylko budżetu kolejnego roku, ale także lat przyszłych. Władze miasta ze swej strony również poszukują rozwiązań w celu pozyskania innych niż własne źródeł finansowania zadań i przedsięwzięć inwestycyjnych ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej. Do takich źródeł zaliczane są międzynarodowe instytucje finansowe jak Europejski Bank Inwestycyjny, od którego Miasto planuje pozyskać środki na współfinansowanie projektów inwestycyjnych.